

Economisch-Statistische Berichten

ALGEMEEN WEEKBLAD VOOR HANDEL, NIJVERHEID, FINANCIËN EN VERKEER
UITGAVE VAN HET INSTITUUT VOOR ECONOMISCHE GESCHRIFTEN

5^E JAARGANG

WOENSDAG 14 JULI 1920

No. 237

INHOUD

	Blz.
RECENTE ONTWIKKELING VAN HET ARBEIDERSVRAAGSTUK IN N.-O.-INDIË (SUMATRA'S OOSTKUST) I door Dr. P. Endt.	602
Regerings-Credieten aan de Boomkweekerij door F. L. Rutgers	604
Londensche Correspondentie	606
AANTEKENINGEN:	
Oproep om steun voor de universitaire kringen in Oostenrijk	608
De Engelsche Uitvoercredieten	609
De „Schweizerische Genossenschaft zur Förderung des Aussenhandels“	609
Het nieuwe Consortium voor China en de open-deurpolitiek	610
INGEZONDEN STUKKEN:	
Dividend- en Tantiëmebelasting door A. G. Geerling	611
OVERZICHT VAN TIJDSCHRIFTEN	611
MAANDCIJFERS:	
Emissies in Juni 1920	612
STATISTIEKEN EN OVERZICHTEN	613—620
Geldkoersen.	Effectenbeurzen.
Wisselkoersen.	Goederenhandel.
Bankstaten.	Verkeerswezen.

INSTITUUT

VOOR ECONOMISCHE GESCHRIFTEN

Algemeen Secretaris: Mr. G. W. J. Bruins.

Assistent-Redacteur voor het weekblad: D. J. Wansink.

Secretariaat: Pieter de Hoogweg 122, Rotterdam.

Aangeteekende stukken: Bijkantoor Ruige Plaatweg 37.

Telef. Nr. 3000. Telegr.adres: Economisch Instituut.

Postcheque en girorekening Rotterdam No. 8408.

Abonnementsprijs voor het weekblad franco p. p. in Nederland f 20,—. Buitenland en Koloniën f 22,50 per jaar. Losse nummers 50 cents.

Leden en donateurs van het Instituut ontvangen het weekblad gratis.

De verdere publicaties van het Instituut uitgaande ontvangen de abonné's, leden en donateurs kosteloos, voor zoover daaromtrent niet anders wordt beslist.

Advertentiën f 0,50 per regel. Plaatsing bij abonnement volgens tarief. Administratie van abonnementen en advertenties: Nijgh & van Ditmar's Uitgevers-Maatschappij, Rotterdam, Amsterdam, 's-Gravenhage.

13 JULI 1920.

De verruiming van de geldmarkt maakte deze week iets verderen voortgang. Voor particulier-disconto vooral was zeer ruim geld voorhanden en prima drie-maands-bankaccept kon overal voor 3¼ pCt. plaatsing vinden. De prolongatierente noteerde nog onveranderd 5½ pCt., behalve den laatsten beursdag, toen 5¼ pCt. genoteerd werd. Daarentegen was call-geld zeer overvloedig, hoewel daartegenover van andere zijde het aangeboden voor een zeer groot gedeelte weder grif werd opgenomen.

* * *

De rekening-courant-saldo's van anderen die op

den vorigen weekstaat van de Nederlandsche Bank 5-miljoen lager waren, vertoonden op den staat van deze week een stijging van 37 miljoen. De bankbiljetten-omloop is daarentegen 14 miljoen kleiner geworden. Hieruit zou men een verruiming van de geldmarkt kunnen concluderen, indien niet de beleeningen weder een stijging aanwezen. Deze vermeerderden deze week met 13 miljoen. Verder was er een vermindering van ruim 2 miljoen bij de binnenlandsche wissels en van ruim 14 miljoen in het tegoed van het rijk.

* * *

De wisselmarkt was deze berichtswEEK vrij stationnair. Alleen België en Frankrijk vertoonden een neiging tot dalen. Vooral Parijs was in het midden der week nogal sterk aangeboden, zoodat de koers niet onbelangrijk terugliep. Hernieuwde vraag deed later weder een flink herstel intreden.

Ook deze week was Christiania weder zeer onzeker en aan heftige schommelingen onderhevig. Het schijnt dat de daling der vrachten een ernstige misrekening is voor de Noorsche reeders, die gemeend hadden de bestelde nieuwbouw uit opgelopen vrachtpenningen te kunnen betalen en nu genoodzaakt worden buitenlandsche betaalmiddelen aan te koopen, waardoor de wisselkoersen in Noorwegen, dat slechts een beperkte wisselmarkt heeft, sterk schommelen.

LONDEN, 10 JULI 1920.

De geldmarkt in de afgelopen week stond in het teeken der halfjaarswisseling. Grootte bedragen werden bij de Bank of England voor 1 Juli opgenomen, die geleidelijk weder terugbetaald werden. De geldruimte was dan ook in de eerste helft der week groot: voor daggeld werd betaald 4—5 pCt.; voor 7-daags-geld 5—5¼ pCt.; voor 2-maands-wissels 6¼ pCt.; 3-maands-wissels 6½ pCt.; 4- en 6-maands-wissels 6¾ pCt. en 6¹⁵/₁₆ pCt.—7 pCt., resp.

Tengevolge van groote terugbetalingen werd de geldruimte allengs minder groot en werd tenslotte voor daggeld 5 pCt.; voor 7-daags-geld 5½ pCt.; voor 2-maands-wissels 6¹/₈ pCt.; voor 3-maands-wissels 6⁵/₈ pCt.; 4- en 6-maands-wissels 6¾ pCt. en 6¹⁵/₁₆ pCt.—7 pCt. resp. betaald.

In de City is men van meening, dat, mocht de Bank-rate veranderd worden, deze eerder verlaagd dan verhoogd zal worden; sommigen voorspellen reeds een disconto-verlaging in de naaste toekomst.

**RECENTE ONTWIKKELING VAN HET
ARBEIDERSVRAAGSTUK IN
NEDERL.-O.-INDIË. *)
SUMATRA'S OOSTKUST.**

I.

In ons vorig artikel over de recente ontwikkeling van het in den titel genoemde sociaal-economische probleem, behandelden wij de toestanden op Java, en wij lieten uitkomen, hoe daar de zelfstandige aktie van de bruine arbeidersklasse meer en meer — en niet zonder aanvankelijk succes, — West-Europese vormen kopiëert. De oprichting van nieuwe vakverenigingen zooals de P. F. B. (Personeel Fabrieksbond) en van de federatie dier trade-unions: de Vakcentrale, bewijzen ons, dat een organies leven dat het verre Oosten tot nu toe geheel vreemd was, zich heden in tropiesen bodem gaat ontwikkelen.

Ter completering van ons vorig artikel over Java, dient nog vermeld te worden, dat de gewestelijke ambtenaren opdracht gekregen hebben van de Regeering bemiddelend op te treden in de veelvuldige arbeidsconflikten in de suikerindustrie.

In een paar gevallen leidde dit tot resultaten (erkenning der vakvereniging, verbetering der lonen). „De werkgevers belonen eerst na lang talmen en nog ver van algen een den arbeid beter”, — luidde het in de openingsrede van de Voorjaarszitting van den Volksraad door den Gouverneur-Generaal in Mei j.l. uitgesproken. Toch zal bij dit bemiddelend optreden van bestuursambtenaren naar onze mening al heel spoedig blijken, dat men een voortreffelijk ambtenaar kan wezen en toch tegen de hoogst moeilijke taak van arbitrageant bij werkstakingen niet opgewassen is.

Niet altijd weten de nieuwe vakverenigingsmannen precies wat zij willen wanneer zij het hun onbekende Westen tot voorbeeld kiezen; zo zal elk die in Europa geboren en getogen is wel lichtelik verbaasd opkijken, wanneer hij het dagbladbericht leest, dat één der bekendste Javaanse leiders telegrafies den wereld kond doet, dat hij zijn Fabrieksbond (de organisatie der arbeiders in de suikerindustrie) gaat uitbouwen tot „een Arbeiderssecretariaat in Westerschen geest.” Het schijnt ons immers, dat een arbeiderssecretariaat nog altijd is: een federatie van vakverenigingen; dat één vakvereniging zich slecht laat uitbreiden tot een federatie en dat men in prille dagen van proletarises organisatorises leven aan één federatie (de Vakcentrale) al genoeg heeft!

Maar al herinnert zulk een moment even aan de bekende uitspraak van Kohlbrugge, dat de Javaan even weinig weet van het Westerse zieleleven als wij van het zijne, niet zodra gaat het om de aktie ter plaatse zélf, of men toont vrij duidelik den kinder-schoenen ontwassen te zijn. Een ontwikkeld Indoneziër die verscheidene jaren in Europa heeft doorgebracht, om begin 1920 in zijn vaderland terug te keren, staat verbaasd over de wijziging die de Oosterse mentaliteit heeft ondergaan en over de snelheid waarmee het volksbewustzijn op Java is ontwaakt. (Indrukken van den Minahassaër Dr. Ratu Langie in „de Amsterdammer” van 16 Mei '20).

Een geheel ander aspekt vertoont het andere produktie-centrum van Ned.-Indië: de Oostkust van Sumatra. Arm aan eigen bevolking, is het gewest bijna uitsluitend op geïmmigreerde Javaanse en Chinese werkkrachten aangewezen, voor wie het begrip Organisatie een boek met zeven zegelen is. Van enige zelfstandige georganiseerde aktie voor lotsverbetering is hier geen sprake. Aan een streven naar vermindering of opheffing der sociale ongelijkheid, aan een ijveren voor *ekonomiese* vrijheid is men hier nog niet toe; want de *juridiese* vrijheid is op de buitenbezittingen nog niet eens een voldongen feit.

Immers: terwijl op Java de arbeider sinds 1872

rechtens vrij is, voerde men na 1880 voor de schraal bevolkte buitenbezittingen (en in de eerste plaats voor de Oostkust van Sumatra) *koelie-ordonnanties* met *poenale sanctie* in, waardoor de arbeider bij het aangaan van het civielrechterlike arbeidskontrakt strafrechterlik gebonden was; t.o. van *desertie* in de eerste, en t.o. van enige kleinere vergripen in de tweede plaats. Bij desertie zijn dus van 1880 af, deze naar Deli geïmmigreerde koelies strafbaar, en bovendien kunnen zij teruggebracht worden „met den sterken arm” naar de onderneming waarvoor zij hebben gekontrakteerd.

Schaarste van arbeidskrachten op de buitenbezittingen heeft in 1880 den wetgever ertoe gebracht een dergelijke strafsanktie op het civielrechterlike arbeidskontrakt te verordineren. Het is niet meer of minder geweest dan de invoering der *semi-slavernij*. De arbeidsverhouding — aldus Leroy Beaulieu — „se rapproche singulièrement de l'esclavage, lorsqu'une peine attend l'ouvrier pour le cas où il viendrait à abandonner son chantier.”

Deze poenale sanctie op het (overigens burgerrechterlike) arbeidskontrakt gold echter ter Sumatra's Oostkust alleen voor geïmmigreerde arbeiders; niet voor koelies, die tot de inheemse bevolking van Deli behoorden. Dit was echter juist wat de daar gevestigde werkgevers in het tabakbedrijf verlangden. Want zij werkten en werken in hoofdzaak met arbeiders, die uit overzeese gebieden naar Deli gekomen waren. Toendertijd met Chinese koelies, tans voornamelik met Javanen.

Het is wel duidelik, dat hier de wetgever bij het sluiten van het arbeidskontrakt een sterk overwicht aan de éne partij, aan den planter toekent. Dat wist de werkgever der K. O. van 1880 dan ook heel goed. Er werd destijds dan ook nadrukkelik bij gezegd, dat men hier met een proef, met een *uitzonderingswetgeving* te doen had. Er werd de nadruk op gelegd, dat de ordonnantie enkel voor de Chinese en Javaanse geïmmigreerde arbeiders gold, niet voor de inheemse Sumatraanse koeliebevolking. En er werden van begin af aan in de K.O.-bepalingen opgenomen, die aan de andere kontrakterende partij, aan den arbeider, iets van waarde gaven: nl. *rechtszekerheid* en *materiele zekerheid*; deze laatste bestaat o.a. in: vrije woning voor den koelie op de onderneming, behoorlik bad- en drinkwater, gratis geneeskundige behandeling en verpleging in geval van ziekte. Alles ten laste van den planter, den werkgever.

Zo oppervlakkig ziet deze ruil er aannemelik uit: de koelie offert een groot deel van zijn vrijheid op, (poenale sanktie, terugbrenging met den sterken arm), maar hij krijgt in ruil: z.g. sociale maatregelen. Velen vonden en vinden dan ook dat met deze ruil het laatste woord gesproken is.

Er zijn echter ook andere opvattingen op dit punt: opvattingen van theoretici en practici wien deze ruil te veel herinnert aan de ruil van Ezau in het Bijbelse verhaal: het eerstgeboorterecht tegen... een schotel linzenmoes.

Hoe dit zij: de ruil van vrijheid tegen materiële bestaans-garanties is zeker onaannemelik voor den koelie, wanneer aan de wettelijke bepalingen niet de hand wordt gehouden. Die tijd hebben de buitenbezittingen en heeft vooral Deli gekend in de eerste 25 jaren van het bestaan der K. O. Wij weten uit de geschiedenis der Nederlandse sociale wetgeving, hoe weinig er in de praktijk van beschermende bepalingen voor de arbeiders terecht komt, wanneer er geen arbeidsinspectie bestaat om de handhaving er van te kontroleren. In Deli is érgen gebeurd. Niet alleen werd er slecht de hand gehouden aan de bepalingen in de koelie-ordonnantie en in het arbeidskontrakt wanneer ze in het voordeel waren van den arbeider, doch er had slechte behandeling van den koelie plaats, mishandeling zelfs, mishandeling met dodeliken afloop. Het zou ons te ver voeren hier dieper op in te gaan, wij moeten daarvoor verwijzen naar het door

*) Vereenvoudigde spelling.

ons geschreven werk: „Arbeiterverhältnisse in den farbigen Kolonien, mit bes. Berücksichtigung von der Ostküste von Sumatra.“¹⁾

Volledigheidshalve zij hier slechts herinnerd aan de energieke campagne die Mr. J. v. d. Brand, advocaat te Medan — met nobele terzijdestelling van eigen, materieel belang — ter verbetering van het koelie-lot heeft gevoerd. Het gevolg van zijn optreden en dat van Van Kol e.a. is geweest: de enquête-Rhemrev van 1903 naar de arbeiderstoestanden in Deli; de oprichting van den dienst der Arbeidsinspectie; de instelling van een Raad van Justitie te Medan (betere rechtspleging dus); uitbreiding der politie, zodat de planter niet langer voor eigen rechter speelde; en verschillende wijzigingen in de bepalingen der koelie-ordonnantie en der arbeidskontrakten.

Aldus geamendeerd is de toestand tot op den huidigen dag gebleven. De koelie-ordonnantie werd herzien in de jaren 1889, 1911 en 1915. Die herzieningen schiepen de gelegenheid met geïmmigreerde koelies ook andere arbeidskontrakten dan die onder poenale sanktie aan te gaan, — een gelegenheid waarvan de werkgevers weinig gebruik maakten. Voorts werd in den loop der jaren de taak der Arbeidsinspectie uitgebreid, en verhuisden er verschillende bepalingen van het schriftelijk arbeidskontraat naar de koelie-ordonnantie. Dit heeft voor den arbeider het voordeel van groter rechtszekerheid. Wel zijn de arbeidskontrakten in Deli door de sterke organisatiegeest der werkgevers vrijwel gelijkkluidend, maar wanneer een bepaling *in de wet* staat, in de koelie-ordonnanties, in plaats van in het arbeidskontraat, dan krijgt zij toch dadelijk een veel dringender, vaster, bindender karakter.

Ook werd de knellende band, waardoor de koelie aan zijn werkgever gebonden is, iets lossier gemaakt: bij de herziening van 1915 der ordonnantie werd n.l. bepaald dat de Arbeidsinspectie het koeliekontraat in dringende gevallen kan ontbinden. Vroeger werd het kontraat wel aangegaan voor een bepaalden tijd (voor 3 jaar of voor 1 jaar), doch tussentijds was het feitelijk onontbindbaar. Ten slotte stelde Art. 24 der koelie-ordonnantie 1915 vast, dat de G. G. met één penne-streek de straf- en dwangbepalingen (poenale sanktie en terugbrenging met den sterken arm) *kon schrappen*, zodra hij dit wenselijk achtte.

Het is ondoenlik in kort bestek de feitelijke materiële toestand der geïmmigreerde arbeidersbevolking in Deli en in de buitenbezittingen samen te watten. Wij moeten daarvoor alweer verwijzen naar ons boek „Arbeiterverhältnisse“ enz., en voorts naar de lezenswaardige vijf verslagen der Arbeidsinspectie, welke sinds 1907 verschenen zijn.

Slechts enkele gegevens: het loon varieert op de tabak- en rubberondernemingen van 30 tot 40 centen *per dag*. De ordonnantie bevat geen bepaling omtrent minimumloon. De werktijd is hoogstens 10 uur; dit is wél een voorschrift der koelie-ordonnantie. Veel klachten hoorde men en hoort men nog wel, over de wijze waarop de Javaanse arbeidskrachten voor Deli *aangeworven* worden. De Wervings-ordonnantie 1909 drukt de *ergste* uitwassen van deze ronselarij den kop in, — doch ook alleen de *ergste*.

Veel is er voorts te doen geweest over z.g. Javanenkolonisatie. Er bestaat hierover — kan men gerust zeggen — een hele literatuur. Het principe daarbij is hetzelfde als het in Oost-Pruisen toegepaste dat wij uit het werk van Sering, van Max Weber e.a. kennen. N.l.: het in gebruik afstaan aan den koelie van een stuk grond, dat hij dan zelf met woedingsgewassen kan beplanten voor zich en zijn gezin. Grote illusies heeft men, vooral in regeringskringen, van deze wijze van kolonisatie gekoesterd. Als iedere planter op die manier een huisje en een stukje grond aan zijn koelies afstond, dan zou — zo meende men — de geïmmigreerde werkmán zijn Javaanse dessa-verhoudingen daar in Deli terugvinden, hij zou er zich bijgevolg

¹⁾ Amsterdam bij N.V. de Bussy's Uitg. Mpij., 1919.

senang voelen, er zich behagelijk gevoelen als in zijn geboorteland; de bruine paria zou worden een welvarend klein boertje; en: door deze Bindung an die Scholle zou ten slotte ook de semi-slavernij van het arbeidskontraat onder poenale sanktie gemist kunnen worden. Immers: waarom zou men nog langer desertie strafbaar stellen? De neiging tot desertie zal den koelie vanzelf ontzonken zijn, zodra hij zich *senang* (behagelijk) voelt op de rubber- of tabakonderneming.

Tegen heel dezen te optimistischen gedachtengang hebben wij gemeend te moeten waarschuwen in onze tijdens de „Academisch-Indische week“ in de Rotterdamse Handelshoogeschool uitgesproken rede. Uitvoeriger dan wij het hier kunnen doen, lieten wij daar uitkomen, dat er niet genoeg grond aan de Oostkust van Sumatra beschikbaar is om elken immigrant aan een „lopin de terre“ te helpen; dat lang niet alle koelies de kwaliteiten hebben van den *orang tani* (den vlijtigen, Javaansen kleinen boer); dat de eis tot afschaffing der poenale sanktie in inlandse kringen steeds luider en dringender klinkt, terwijl met de vervanging van tijdelijke émigrés door kolonisten jaren en jaren gemoeid zijn; en dat er ten slotte bij die werkgevers, welke de Javanenkolonisatie ter hand genomen hebben, een neiging bestaat de „eigen stukjes grond“ ter bebouwing door kolonisten *in het centrum der onderneming* uit te geven, een wijze van koloniseren, waarbij de Javanen zich aan alle kanten gebonden voelt.¹⁾ Onwillekeurig herinnert deze wijze van koloniseren aan het woord van den Russiesen volksdichter Nekrassow: Ter vervanging der oude ketenen, heeft men vele nieuwe gesmeed.

De kwestie der Javanenkolonisatie ter Oostkust van Sumatra is één der vele bij- en zijproblemen, die met de opheffing van de halfslavernij der poenale sanktie samenhangen. Hoofdpunt is en blijft nog altijd die afschaffing zelf der poenale sanktie.

Wij willen nagaan, welke stemmen daaromtrent in den jongsten tijd gehoord worden en hoe ver het denkbeeld der afschaffing reeds is doorgedrongen.

„Door de groote kosten van aanwerving, hygiënischen dienst en rijstvoorziening“ — aldus Dr. Pekoeharing in het „Soerabajaasch Handelsblad“ van 15 Januari 1920 — „zijn de Oostkust-ondernemingen in het madeel tegenover die van Java. Zij zijn daarentegen weer in het voordeel, doordien ze, de arbeiders eenmaal op de onderneming hebbende, ook zeker zijn van een bepaalde prestatie, zoodat men met vrij groote mate van zekerheid een eenmaal opgemaakt werkplan kan uitvoeren. Deze *bedrijfszekerheid* maakt het mogelijk, groote ondernemingen op te richten. Wil men met groote kapitalen nieuwe streken open leggen, dan moet men ondernemingen stichten buiten Java en werken met contractanten.“

En even verder zegt dezelfde schrijver:

Wordt nu verder de poenale sanctie afgeschaft, dan rekent men het dubbele aantal koelies te moeten invoeren, hetgeen dus ook een dubbele som als rijstverlies beduidt. De aanwerving van koelies ondervindt reeds nu moeilijkheden, zoodat de eerste wervingskosten onvermijdelijk zullen stijgen, evenals die van huisvesting etc. De kostprijs van het product zal daardoor onvermijdelijk belangrijker worden. Wat rubber betreft, kan hij nog wel wat oploopen; zonder dat de rentabiliteit te erg in gevaar komt. De theecultuur zeer in het groot wordt gedreven, is de rentabiliteit van theecultuur met contractanten te verzekeren.

Het geheele cultuurbedrijf ter Oostkust gaat dan ook in de richting van grootbedrijf. De schrijver meent, dat gestreefd zal moeten worden naar toepassing van een loonsysteem, waarbij men door grootere praestatie van het

¹⁾ Als er op dit gebied der Javanenkolonisatie dan toch iets gebeuren moet, lijkt ons veel en veel beter het door het nieuwe Volksraadslid Vierhout meermalen bepleite systeem om *langs de grote verbindingswegen* stroken grond voor de koelies beschikbaar te stellen. Dat zou een stelsel van *vrije kolonisatie* beduiden, terwijl bij het leggen der kolonisatie in het centrum, de gedachtengang van de koloniserenden werkgever deze is: de koelie is kolonist geworden, de poenale sanktie is daarbij (door den Arbeidsinspecteur) opgeheven... hoe zal ik tans 's mans werkkracht voor mijn onderneming behouden??

werkvolk, zonder het aantal werkuren te vergrooten, een lagere kostprijs verkrijgt. Daartoe is echter noodig, dat de koelies, die meestal niet uit de bevattelijkste of lichamelijk sterke elementen bestaan, eerst een tijd worden gewend aan goede voeding en geregeld werk. Afschaffing der poenale sanctie zal in dit opzicht zeer ongunstig werken, omdat men dan geen zekerheid meer heeft, dat de koelies op de ondernemingen zullen blijven."

Het hierboven uiteengezette standpunt van Dr. L. M. Pekelharing is dat van zeer vele werkgevers der Deliaanse rubber- en tabakondernemingen. Zij wijzen daarbij vaak op de toestanden aan gene zijde van de Straat van Malakka, op de bedrijfsonzekerheid, waarmee de Britse rubberplanters in Straits Settlements te kampen hebben. De daar rechtskrachtige Labour Code 1912 kent de z.g. „month's notice", de opzeggingstermijn van één maand voor arbeider en patroon. En het gevolg moet zijn: een ver van sedentaire arbeidsbevolking, een rondtrekken van de éne plantage naar de andere, kortom het probleem: how to make the coolies settle.

Natuurlijk zou dit een schaduwzijde van de afschaffing der poenale sanktie zijn: dat de koelies spoedig hun werk in den steek zouden laten. Doch gaat men bij bovengenoemde redenering niet wat al te veel uit van de veronderstelling, dat alle andere omstandigheden precies hetzelfde blijven? Zou deze arbeidszekerheid, bedrijfszekerheid etc. nog wel zo'n geweldig groot gevaar lopen, wanneer er belangrijk *hoger loon* werd betaald?

In bovenstaand betoog van den heer Pekelharing wordt van verdubbeling van het aantal koelies gesproken, die men ter wille van de bedrijfszekerheid zou moeten invoeren. Wanneer wij den schrijver volgen op het glibberig pad van den calculerenden „homo economicus" — wij zullen in een volgend artikel zien, dat de afschaffing dezer semi-slavernij nog wel iets anders is dan een reine rekensom — ligt dan niet de vraag voor de hand, of men niet precies hetzelfde nuttig effect kan bereiken door aanzienlijke verhoging der arbeidslonen?

Maar feitelijk is de opheffing der poenale sanktie niet eens een kwestie meer. De Regering heeft de laatste jaren herhaaldelijk laten weten, dat zij tot die opheffing had *besloten!* Kwestie is alleen: gebeurt die opheffing *spoedig* of *op den langen duur*. Een der ambtenaren heeft destijds een termijn van zeven jaar genoemd, waarop van planterszijde de eenparige angstkreet klonk: Te kort! Een overgangstijd van twintig jaren is nauwelijks lang genoeg.

Dr. P. ENDR.

REGEERINGS-CREDIETEN AAN DE BOOMKWEKERIJ.¹⁾

Herhaaldelijk reeds werd gedurende de laatste jaren de aandacht gevraagd voor den noodtoestand waarin het boomkweekersbedrijf tengevolge der oorlogsomstandigheden was geraakt. Meerdere malen ook werd de hoop uitgesproken, dat de boomkwekerij van Rijkswege zou worden gesteund.

Thans eindelijk schijnt het tijdstip niet ver meer, dat regeeringsvoorstellen zullen worden ingediend, teneinde op groote schaal steun te verlenen aan het getroffen bedrijf. Voor credietverleening aan hulpbehoevende kweekers zou een bedrag van 2 miljoen gulden worden gevraagd, terwijl tevens zou worden voorgesteld een even groote som ter beschikking te stellen tot het schenken van bedragen ineens aan die kleine kweekers, die door een credietregeling niet zouden worden gebaat.

Een onderzoek naar de motieven en gevolgen van dergelijke ingrijpende maatregelen brengt in hoofdzaak drie vragen naar voren.

¹⁾ In den korten tijd, verlopen tusschen het schrijven en het afdrukken van dit artikel, werden de bedoelde gelden reeds aangevraagd en met den meesten spoed door de Tweede Kamer toegestaan. Cijfers omtrent de toekomst en de waarde van het bedrijf zijn daarbij evenwel in het geheel niet gegeven of gevraagd.

1°. *Verkeert de boomkwekerij in een zoodanige positie, dat zij meer dan andere bedrijven in aanmerking komt voor steun uit 's Rijks schatkist?*

Een financieele bevoorrechtiging zou kunnen worden gebaseerd, hetzij op buitengewoon nadeel, berokkend door regeeringsmaatregelen, hetzij op buitengewoon belang van het bedrijf als bron van nationale welvaart.

Dat de boomkwekerij door crisisvoorschriften zwaarder zou zijn getroffen dan vele andere bedrijven, kan moeilijk worden aangenomen. Wel werd schade geleden door het terugroepen van sommige schepen, en werd de last gevoeld van het gebrek aan scheepsruimte en beschikbare wagons, doch dit behoort alles tot die algemeene transportmoelijkheden, waaronder de geheele handel heeft geleden. Van een rechtstreeksche belemmering van het bedrijf is nooit sprake geweest.

Een vergelijking met de groentenzouterij, wier producten destijds als ruilobject door de regeering zolang werden vastgehouden tot zij waardeloos waren, mag dan ook niet worden gemaakt, en een eventuele steun aan groentezouters kan geen belofte voor de boomkwekerij inhouden, daar zij op geheel andere gronden zou moeten worden verleend.

Onderzoeken we dus thans in hoeverre de instandhouding der boomkwekerij kan worden geacht van nationaal belang te zijn. Sedert meer dan een halve eeuw reeds overtreft de productie dezer luxe-gewassen verre het binnenlandsch verbruik; gedurende de laatste twintig jaren is zelfs de export dermate toegenomen, dat de boomkweekerscentra tot de zeer welvarende gemeenten gingen behooren. De uitvoer bedroeg in de jaren 1912: 12.424.127 K.G. en 1913: 14.723.758 K.G.¹⁾ De waarde werd toen nog niet in de Nederlandsche uitvoerstatistieken opgenomen, doch uit het gewicht berekend op een basis van f 25 per 100 K.G. De zeer veel betere invoerstatistieken van Duitschland en der Ver. Staten van Amerika bewijzen evenwel, dat een waarde van f 25 per 100 K.G. te laag gesteld is.

Het hoofd „Levende Planten, Boomen, Heesters (waaronder stam- en struikrozen met uitzondering van vruchtboomen)" der Nederlandsche statistiek wordt in de Deutsche statistieken gedetailleerd en onder zes hoofden verantwoord. Bovendien vermelden de Deutsche statistieken behalve het gewicht ook de invoerwaarde.

Het volgende staatje geeft een overzicht van den Duitschen invoer uit Nederland in 1912²⁾, waaraan mijnerzijds werd toegevoegd de waarde per 100 K.G., welke voor de verschillende artikelen zeer uiteenloopt.

	×100 K.G.	×1000 Mk.	
Palmen, Azaleen, Lorbeerbäume.....	930	44	47 Mk. per 100 K.G.
Forstpflanzen.....	8.419	253	30 " " " "
Rosen (-stöcke, -bäume, -stämme).....	2.224	245	110 " " " "
Allee-, Park-, u.a. Zierbäume, Zierstr. (nur solche ohne Erdballen)	31.016	1.241	40 " " " "
Sonst. a.n.g.Pflanzen: in Töpfen.....	1.461	59	40 " " " "
Sonst. a.n.g. Pflanzen: ohne oder mit Ballen	32.443	1.947	60 " " " "
	78.493	3.789	50 Mk. per 100 K.G.

De Amerikaansche statistieken vermelden als waarde van de in het statistiekjaar 1 Juli 1912—30 Juni 1913 uit Nederland ingevoerde boomkwekerijproducten \$ 525.818.³⁾ Onze uitvoer naar de Ver.

¹⁾ Statistiek van den in-, uit- en doorvoer, 1912 en 1913.

²⁾ Stat. des Deutschen Reichs Band 261, Ausw. Handel im Jahre 1912 Heft XII: Niederlande.

³⁾ The foreign commerce and navigation of the U.S.A. for the year ending June 30, 1913. (Dep. of Comm. 1914).

Staten beliep in het genoemde tijdvak circa 3.367.260 K.G. ¹⁾)

De gemiddelde waarde van onzen uitvoer in 1912 bedroeg dus voor Duitschland circa f 30 en voor Amerika circa f 37 per 100 K.G. (Het zijn in hoofdzaak de gewassen, in het Duitsche staatje voorkomende op de derde en zesde plaats, welke naar Amerika worden gezonden). Rekening houdende met het feit, dat Duitschland ruim 52 pCt. en Amerika 24 pCt. van den totaal-uitvoer opnam, kan veilig worden aangenomen, dat een basis van f 32,50 per 100 K.G. de werkelijkheid zeer nabij komt.

Wij komen derhalve tot de conclusie, dat is uitgevoerd voor een bedrag van:

1912	1913
f 4.037.841	f 4.785.221

1914 stond reeds sterk onder den invloed van de oorlogsomstandigheden. Desalniettemin bereikte de uitvoer in dat jaar de 18.000.000 K.G., vertegenwoordigende een waarde van f 5.850.000.

In hoeverre deze cijfers voldoende grond geven voor het beschikbaar stellen van millioenen uit de Staatskas, worde hier verder buiten bespreking gelaten. Wel mag echter worden overwogen, dat, wordt de gevraagde steun in dit geval verleend, allicht ook andere min of meer noodlijdende bedrijven, welke op gelijke of grotere exportcijfers kunnen wijzen, zich met evenveel recht om hulp zullen komen aanmelden.

2°. *Bieden de vooruitzichten der boomkweekerij voldoende kansen om een kunstmatige instandhouding van het bedrijf, in zijn vollen omvang, te rechtvaardigen?*

Het afzetgebied der kweekerijproducten was vóór den oorlog vrijwel onbeperkt.

Naar nagenoeg alle landen, welker klimaat zulks toeliet, werd geëxporteerd. In 1913 bedroeg de totaal-uitvoer ²⁾):

	K.G.	% van het totaal
Duitschland	7.740.375	53
Groot Brittannië en Ierland	1.734.681	12
Oost- en Z.O.-Europa	563.588	4
Skandinavië & Denemarken	552.041	3
Frankrijk	14.645	0,1
Andere Europeesche landen	241.695	2
Vereen. Staten van Amerika....	3.796.695	25
Andere niet-Europeesche landen..	50.038	0,3
	14.723.758	

In hoeverre kan nu verwacht worden, dat deze landen ook in de toekomst als koopers zullen optreden? Allereerst zij opgemerkt, dat deels tengevolge van invoerverboden, deels door economische toestanden, op dit oogenblik nog slechts geëxporteerd kan worden naar het uiterst beperkte gebied, op bovenstaanden staat omschreven als: Gr. Britt. en Ierland, Skandinavië en Denemarken, andere Europeesche en niet-Europeesche landen. *Niet minder dan 82 pCt. van het afzetgebied in 1913 is thans gesloten.* Wel is gedurende de laatste jaren de uitvoer, in het bijzonder naar Skandinavië en Denemarken, en ook naar enkele andere landen, zeer toegenomen, doch niemand zal verwachten, dat deze kleinere landen in staat zullen zijn de volle productie op te nemen. Sinds verscheidene maanden lijden trouwens België, Skandinavië en Denemarken, merkbaar onder den lagen stand hunner valuta. Denemarken bovendien nog onder arbeidsconflicten en onder geringer koopkracht, tengevolge waarvan de Deensche kwekers bij hunne inkoop een gereserveerde houding in acht nemen.

Zonder Duitschland en Amerika, althans een dezer twee, kan de boomkweekerij in haar tegenwoordigen omvang zich niet staande houden. Alle hoop is dan ook gevestigd op het terugwinnen dezer verloren gebieden. En iedere *credietverleening* (dus ook eene

der Regeering) moet rekening houden met de kansen op export naar de verloren 82 pCt. van het afzetgebied. Blijken die kansen gelijk nul, dan zou credietverleening slechts geldverspilling en uitstel van executie zijn.

Oost- en Z.O.-Europa zal binnen afzienbaren tijd niet meer als koper van luxe-gewassen kunnen optreden. Frankrijk heeft zeer onlangs opnieuw een invoerverbod op luxe-artikelen uitgevaardigd, waarop het uit zelfbehoud waarschijnlijk niet spoedig zal terugkomen. De uitvoer trouwens naar deze landen is niet van zoo overwegende beteekenis, dat hun wederopenstelling de Nederlandsche boomkweekerij voor gedeeltelijken ondergang zou kunnen redden.

Met zekerheid mag evenwel worden verwacht, dat een opleving van den handel op Duitschland of op Amerika de crisis zou doen eindigen.

Duitschland was een der eerste, die gedurende den oorlog tot een invoerverbod overgingen. Sindsdien is het verbod, behoudens eenige invoerconsenten van vrij geringe beteekenis, onveranderd van kracht gebleven. Eerste voorwaarde voor hernieuwden handel zou dus opheffing van het verbod moeten zijn. Het is zeer de vraag of een zoo verarmd land, dat bovendien op groote schaal eerste levensbehoeften moet inkoop en vervoeren, binnen afzienbaren tijd den invoer van vrij volumineuze luxe-artikelen zou toelaten. En gesteld al, dat zulks geschiedt, dan nog zou de lage wisselkoers den inkoop tot het meest noodzakelijke beperken. Slechts een, door niemand verwachte, samenloop van gelukkige omstandigheden zou den plantenhandel op Duitschland weer van beteekenis kunnen doen worden.

De Ver. Staten van Amerika beletten sinds 1 Juni 1919 op grond van Quarantine No. 37 den invoer van de meeste gewassen. Dat het hier uitsluitend om geringe plantenziekten zou gaan, wordt, gezien het feit, dat van dezelfde plantenfamilie het eene wel en het andere niet mag worden ingevoerd, door niemand geloofd. Er bestaan gegronde redenen om aan een verkapte protectie te denken, zoodat zelfs in sommige kringen, zoowel ginds als hier, verwacht wordt, dat de uitslag der a.s. werkiezing wellicht ook in dit opzicht niet zonder invloed zal blijven.

De risico's eener credietverleening worden dus in hoofdzaak bepaald door de kansen op een wederopenstelling der Amerikaansche grenzen. Wellicht zou het der Regeering niet onmogelijk zijn op deze kansen, ter vermindering harer te loopen risico's, rechtstreeks invloed uit te oefenen. Daar de Ver. Staten, als afzetgebied met onbeperkte mogelijkheden, zeker in staat zouden zijn de geheele productie op te nemen, is in dat geval een tijdelijk instandhouden van het bedrijf niet geheel ongerechtvaardigd.

3°. *Welke gevolgen zijn van een uitgebreide steunverleening van Rijkswegen te voorzien?*

In de eerste plaats wordt, zoolang het afzetgebied niet is verruimd, de overproductie bestendig, en daarmee automatisch de prijs gedrukt. Bij het uitblijven van steun zou de teelt zich naar de vraag gaan regelen en een loonende prijs bedongen kunnen worden.

Wordt binnen afzienbaren tijd het product weder op de Amerikaansche markt toegelaten, dan kan de crisis als geweken beschouwd worden en zullen de credieten niet verloren zijn. Blijft evenwel Amerika gesloten, dan zijn niet alleen de credieten verloren, doch is een débâcle te verwachten, waarbij niet alleen de kleinen, doch ongetwijfeld ook groteren, die hun cultures op eigen risico hebben moeten doorzetten, zullen ten ondergaan.

Als verder gevolg van een dergelijke steunverleening is te voorzien, dat de credieten niet gebruikt zullen worden voor het doel waarvoor zij worden verleend. Reeds nu gaan te Boskoop stemmen op om de verwachte credieten aan te wenden voor het starten van geheel andere cultures als tot nu toe ter plaatse wer-

¹⁾ Statistiek van de in-, uit- en doorvoer 1912, 1913.

²⁾ Statistiek van den in-, uit- en doorvoer 1913.

den gedreven, zoals snijbloemen, vaste planten, z.g. Fransch goed e.a.¹⁾ De boomkweekers, welke buiten de steunverleening vallen, zouden zulks zelfs wel als voorwaarde aan de credietverleening willen zien verbonden. Het is duidelijk, dat hiermede de geheele opzetting van den Rijkssteun zou worden teniet gedaan. Deze toch gaat uit van de idee, dat een vroeger bloeiend bedrijf in stand moet worden gehouden met het oog op een mogelijk weer schitterende toekomst, en daartoe wil hij een gedeelte der risico's van dat bedrijf overnemen.

De Rijkssteun is geen vergoeding voor geleden verliezen! Zooals boven uiteengezet kan de boomkwekerij op vergoeding geen aanspraak maken. En kon zij dat wel, dan zou de steun evenredig moeten worden gemaakt aan de individuele verliezen; dan zouden niet alleen de vele kleinen, met hun beperkte schade, maar ook het grootbedrijf met zijn veel grooter schade moeten profiteren. Uitdrukkelijk worden echter alle niet-noodlijgenden uitgesloten. De steun draagt derhalve het karakter van een officieel erkende hoop op de toekomst van het bedrijf.

Niet genoeg kan er daarom voor worden gewaakt, dat de credieten werkelijk voor het bestemde doel zullen worden aangewend. Dezelfde slagen, welke de boomkwekerij hebben getroffen, hebben ook den omzet van andere tuinbouwproducten beperkt. Ook daar heeft men met dezelfde invoerverboden en valuta-moeilijkheden te kampen. Een omzetting van Boskoopsche cultures en die van andere luxe-gewassen, zou weliswaar der boomkwekerij eenige verlichting brengen, doch onmiddellijk op ander terrein tot even groote rampen aanleiding geven.

Resumeerende komen wij derhalve tot de volgende conclusies:

1. De boomkwekerij kan geen aanspraak maken op vergoeding wegens schade door crisismaatregelen.
2. Steun van Rijkswege zou dus gebaseerd moeten worden op de toekomst van het bedrijf als bron van nationale welvaart.
3. De uitvoer der producten heeft een waarde van zes miljoen gulden nooit overschreden.
4. De toekomst van het bedrijf in zijn tegenwoordigen omvang, staat of valt met de openstelling der Amerikaansche grenzen.
5. Steunverleening aan hulpbehoevende kweekers is een ingrijpen in den vrijen handel, waardoor het evenwicht tusschen vraag en aanbod wordt gestoord, en de risico's van de niet-gesteunden worden vergroot.
6. Eventueele steunverleening zou, om haar karakter van een speciale risico-overneming te handhaven, waarborgen moeten eischen, dat de verstrekte gelden uitsluitend voor boomkwekerij zullen worden gebruikt.

F. L. RUTGERS.

De demersvaart.

LONDENSCH CORRESPONDENTIE.

De toestand van de kapitaalmarkt; het wetsontwerp op de kolenmijnen; de toestand der rijksmiddelen; het rapport van het Imperial Wireless Telegraphy Committee; de regeerings-exportcredieten.

Onze Londensche correspondent schrijft ons d.d. 10 Juli 1920:

The banking half-year has come and gone, and the market is recovering from the periodical disturbance which the desire to show large cash holdings brings with it. The half yearly banking results are not yet available, but it will be interesting to see whether the high price of loans is doing more to keep profits of bankers up than rationing of credit is doing to keep them down. Meanwhile, some interesting figures are available as to the state of the capital market, as estimated by the very able writer of

¹⁾ W. C. van Kleef, in de „N. R. Crt.” van 16 Mei 1920, Ochtendblad. „De Tuinbouw” van 4 Juni 1920.

the monthly circular of the London Joint City and Midland Bank. The statistical basis of the figures excludes British Government borrowings, all issues to vendors, allotments arising from the capitalisation of reserve funds and undivided profits, and issues for conversion. Further, the loans of the local authorities are excluded except in so far as there was a specified limit to the total subscription. The figures, with these exclusions, are based on the issue price to the public, and therefore represent real, and not nominal amounts offered. The issues to the end of May show the following movement:

1920, January	£ 42,446,210
„ Feb.	„ 35,213,793
„ March	„ 69,355,644
„ April	„ 47,795,840
„ May	„ 20,860,980
1920, 5 Months	£ 213,672,467
1919 do.	„ 63,475,741
1918 do.	„ 19,517,160
1917 do.	„ 9,317,308

The total amount issued in 1913 for the whole year amounted to £ 242,139,000, so that nominally the issues for this year will largely exceed the pre-war totals, if we allow for the remaining seven months, unless of course we are to have a complete collapse. But the decline in the monthly figures is significant; the flotation boom is definitely closing.

At the same time, it is interesting to compare the geographical distribution of these new issues. If one compares the year (to Dec. 31) in the case of 1913 with the twelve months ending May 31/1920, the results are:

	Home purposes	Other countries
1913	£ 44,611,000	£ 197,528,000
1920	„ 323,111,000	„ 64,627,000
1920 (5 months)	„ 190,811,000	„ 22,862,000

There has been a definite change in the field of investment, and the compiler of these statistics compares the present position with that which existed in the early nineties when „home trade was active and foreign trade dull”. Of course the war has definitely changed the capital market situation. In so far as belligerent loans were spent in overseas countries we were really providing them with resources which no doubt have partly had the effect of reducing their dependence on the money-markets of the old creditor nations. May one be permitted to suggest that here is a very useful field for investigation for some young economist who desires to present a thesis on a really „live” subject?

The monthly investment values of the British, Foreign, and Colonial Corporations are now also available. Taking a hundred standard investments, their relative values are as follows:

Type	Dec. '13	Dec. '18	May '20	June '20
Gilt-edged	121,5	100	90,0	88,6
Investment (fixed interest)	114,1	100	89,1	86,7
do. (varying interest)	117,4	100	92,5	89,5
Semi-Speculative	101,3	100	111,8	107,8
Speculative	111,1	100	114,9	108,7
	118,34	100	93,2	91,22

The above securities represented an aggregate value of £ 2991 millions on December 31/1918, of £ 3031 twelve months later, and on June 30, 1920 stood at £ 2728.

The appreciable decline in issues and the steady falling off in investment values corresponds to the indications of increasing slackness in industry. I am writing too early to see the week-end trade reports, but the commercial reports of the excellent new commercial weekly of the „Manchester Guardian”, which is published mid-week, leaves little doubt on the subject. Both as regards cotton and wool there is increasing slackness, and the iron trade also seems to be approaching conditions less favourable to producers: Belgian and American competition is on the increase. It is curious to find that the jute industry should

be complaining of German competition, but it is reported that German firms can undercut Dundee manufacturers to the tune of sixpence per bag in the case of cement bags. Some excitement seems to have been created by the allegations that the Government has been selling wool to Germany at preferential rates, an allegation that seems to be finally denied by the Guardian's Bradford correspondent, who states that the shipment represents a consortium in touch with Czecho-Slovakia. The Federation of Master Spinners has decided not to take any action regarding organised short time: but there is no mistaking the signs of increased tension.

This makes it all the more regrettable that we should once more be threatened by a crisis in the coal trade. The Government's proposals with regard to the future organisation of the coal industry have now roused the official opposition of the Miners Federation, and the outlook is not promising. The Bill contemplates the creation of a Ministry of Mines, whilst the country is to be divided up into districts, and areas, with boards of employers and workers in each, at the head being a National Board: each pit having its own pit-committee into the bargain.

The difficulty is that the question of wages can be settled by the new area boards, subject to the supervision of the National Board. The result is that the centralising tendencies of the Miners Federation will be imperilled. In all the powerful industries, the tendency has been towards national wage movements, so that wages all over the industry tend to be moving towards the same level. This is one of the powerful influences which lie behind the various agitations for nationalisation which the miners and the railway workers have been pushing. The recent wage advances in the mining industry have only been made possible by the pooling of the profits of the mine owners; if the pooling system is to cease, it will be impossible to maintain the same level of wages throughout the mine fields. Hence, apart from the theoretical advantages which the leaders of the miners say that nationalisation will bring with it, they see in the present proposals an attempt to break the power of the organisation they have built up with so much effort. When the bill was first presented to Parliament, there was manifested a certain difference of opinion among the miners members: the industry is now united in opposition. A piquant element is that the proposals embody the organisation proposed by the Sankey Committee, and are nothing but „Sankeyism” without nationalisation. If the present intentions of the Miners Federation are carried out, the miners representatives will take no further part in the discussion of the bill in Parliament, and will boycott the various committees which will be set up under it. At the same meeting of the Miners Federation in which this decision was arrived at, a „direct action” motion was also carried, threatening a national strike if the Government persists in what the resolution describes as the „military domination” of Ireland and the production of munitions to be used against Ireland and Russia. This resolution is to be supported by the miners representative at the special Trade Union Congress next week. There is no very great danger: it is improbable that the national strike policy will be endorsed by the congress: it is well known that Mr. Thomas of the Railwaymen is bitterly opposed to the policy, and there is still less danger that, even if the policy is endorsed, it will be carried out. On the whole, the Trade Unions are composed of level-headed men, who are by no means fanatically in favour of violent methods: and the unions will probably come to the safe conclusion that at a time when trade is likely to be bad, their funds must be conserved for more practical ends. The complete victory of the Government in the question of the carriage of munitions for the Poles, shows that un-

less the Unions are entirely united, the policy of enforcing political demands by strikes has not the least chance of success.

The agitation on the state of the national finances continues: this week has seen some interesting developments. The House of Lords is now prevented by the Parliament Act from refusing to accept the financial measures of the government of the day, but it is still open to it to discuss finance. This led to a sharp defeat of the Government. By a majority of 72 there was carried a motion calling for the appointment of Special Commissioners, „with power to wind up existing Departments for special war services, and to reduce other inflated establishments to a normal level.” The mover of the resolution had the powerful assistance of Lord Inchcape, and the reply of the Lord Chancellor failed to convince the House.

The policy of stimulating the government to economy by the appointment of independent Boards of critics is evidently growing in popularity. The Federation of British Industries has followed up its fruitless visit to the Chancellor of the Exchequer by addressing an important memorandum to the Prime Minister, in which they make the suggestion that there should be set up an Advisory Commission, under the Presidency of the Finance Minister, with the following functions:

a. To consider and advise the Cabinet upon the financial aspects of all proposed legislation involving expenditure, their reports to be laid before Parliament.

b. To consider and criticise the annual estimates and advise the Cabinet thereon.

c. To supervise expenditure in general, calling for periodical reports from the various Departments comparing actual expenditure with the estimates, and bringing both possible excesses and possible economies promptly to the notice of the Department concerned and, where such points are of sufficient importance, to the Cabinet.

Framers of schemes of this kind invariably come up against difficulties of two kinds. There is first of all the question of personnel; there is no doubt that criticism is very useful as a spur, but so much depends on the point of view. The business man's attitude tends to be narrow, and to overlook the fact that the national finances are not directly comparable with the problems of business finance; although as long as the government attempts to act as trader it must be content to be judged from the business standpoint. The second point is political; such a committee either tends to supersede the Cabinet as a financial authority or to sink rather into the background, or, perhaps an even worse result, they furnish the raw material for newspaper „stunts”, which demoralise public opinion without any effective result. The only remedy for the present state of affairs is an alteration of public opinion, which will allow a gradual „peace atmosphere” to grow up, and of this there is little sign. In fact, if one is to judge by the press, the nations are more „bellicose” now than they were at San Remo, and public opinion seconds these manifestations.

There is now available the Report of the Imperial Wireless Telegraphy Committee, which has attracted more than the usual amount of attention owing to the opposition of the powerful Marconi Company to the Chairman of the Committee, and its consequent refusal to give evidence: though it seems that the Company submitted a memorandum, which is somewhat severely handled by the Committee. A great deal of the report deals with the technical merit of various wireless systems, upon which the mere economist is incompetent to pass judgment. The committee recommends the comparatively new system of thermionic valves, the patent

rights of which, it appears, are held by the Marconi System. The stations are to be 2000 miles apart, the first link in the chain to be Cairo, with which Nairobi, and Windhuk are to be connected. The Far East, India, and Australia are to be connected with this country via the Egyptian stations and the Canadian and British Governments are recommended to confer as to the establishment of a trans-Atlantic service.

The capital cost is estimated at £ 1.243.000 with annual charges of £ 425.000. The total estimated annual traffic is about 10 million words, producing a revenue of £ 325.000.

The Committee believes that the losses are very small in comparison with the benefits accruing to the Imperial connection, and that they will in any case be converted into a profit within a period of about ten years. The intention is that the scheme should be run by the State, though they came to the conclusion that „if Imperial wireless traffic were carried by the State, long-distance wireless traffic with foreign countries might properly be left, under suitable conditions, to the commercial companies. Both would profit by this healthy competition.”

The question of Nauru Island, the importance of which is now beginning to be universally recognised, has advanced another stage. When the Bill, the debate on which I have already discussed, came before the Select Committee, the Government member in charge of the measure was unable to resist the insertion of an amendment, standing in the name of Lord Robert Cecil, by which the validity of clause 22 of the League Covenant is fully recognised. The success of the Cecil amendment is welcome, but it remains to be seen whether the decision of the Committee will not be reversed by the House when the bill returns for its further stages.

The export credit proposals of the Government¹⁾ came in for some rather sharp criticism when the Overseas Trade (Credits and Insurance) Bill came on for its second reading on June 29. This bill represents the carrying out of a promise by the Government that a sum of £ 26 million should be available for the assistance of overseas trade, made in August last year: the amount expended so far, under supplementary credits, is only £ 26.000: the reason given by the Parliamentary Secretary of the Board of Trade being that trade has been so active that there was no occasion for trader „to venture into undertakings where there is as large a risk as this involves.”

The critics urged that at a time, when credit was so short, this bill was a hindrance rather than a help: the Government was simply creating a new banking and insurance business in competition with the usual channels: that the terms on which the loans were to be granted were so onerous that it would be impossible for traders to take advantage of them, and finally that the limitation of the countries, export trade to which might be assisted in this way, was robbing the bill of much of its value. The government representative made a conciliatory reply. The Bill was supported by Lord Robert Cecil as a valuable contribution to the economic restoration of Europe.

This week's bank return reflects the reaction which follows the tension of the half year. The more important movements are as follows;

Public Deposits	£ 2,137,849 up.
Other Deposits	„ 58.931.513 down.
Government Securities	„ 35.653.578 down.
Other Securities	„ 19.293.817 down.
Reserve	„ 169.686 up.
Note circulation	„ 2.685.975 up.
Coin and Bullion	„ 2.855.661 up.
Reserve ratio	3½ pCt. increase.

The currency note circulation has increased by £ 2.766.436, and now stands at £ 360.122.230. The increase is almost entirely covered by a rise in the

holding of Bank of England notes, these now standing at £ 16.100.000; this being £ 2.700.000 more than last week. The fiduciary circulation is now £ 315.522.230, that is, £ 5.078.000 below the legal maximum. Barclays Bank Circular for this month refers to the policy of restraining the issues in very disparaging terms. The whole dear money policy is attacked, but the interesting suggestion is made that the course to pursue is the further purchase of gold, thereby avoiding the rationing of credit. The present price of gold is about 104 shillings per ounce; consequently the purchase would be simply an acknowledgment of the depreciation of the paper currency of the country.

The gold producers would certainly not permit purchase at the legal price of £ 3/17/9, and it is going rather far to suggest that the Bank should stand the loss. The alternative is for the taxpayer to stand the racket, in order that the commercial interests should get cheap money. It is quite certain that any further increase of money, whether backed by gold or not, will raise prices still more, at a time when the main difficulty is to sell to countries that cannot buy because prices are too high already. It is very discouraging to find a leading bank journal giving utterance to these short-sighted views.

If any further evidence were wanted of the slackening of trade, it would be supplied by the Trade Returns. The figures are as follows;

June 1920, as compared with May 1920:

Imports	£ 170.491.230 +	£ 4.157.414	2,5 pCt. increase.
Exports	„ 116.352.350 —	„ 2.967.072	2,5 „ decline.
Re-exports	„ 20.123.928 —	„ 136.150 6	„ decline.

June 1920, as compared with June 1919:

Increase in Imports	£ 47.616.840	38,7 pCt.
Increase in Exports	„ 51.789.885	80,2 „
Increase in Re-exports	„ 8.159.968	68,2 „

First six months of 1920 as compared with the first six months of 1919.

Increase in Imports	£ 316.547.258	44,4 pCt.
Increase in Exports	„ 302.710.752	90,4 „
Increase in Re-exports	„ 80.456.753	145,1 „

The disturbing element is the decline in exports of British manufactures, the balance of indebtedness probably now is not really adverse, but represents payments for shipping, commercial and financial services, as well as interest on securities. But the tendency of the figures is to establish once again the imminent necessity of the restoration of settled conditions in the world, and the revival of demand which can only be associated with peace.

AANTEKENINGEN.

Oproep om steun voor de universitaire kringen in Oostenrijk. — Gaarne voldoen wij aan een verzoek, het volgende te plaatsen:

De vreeselijke nood, waarin Oostenrijk verkeert, drukt wel bijzonder zwaar op de universitaire kringen van dit arme land. Van prof. Wenckebach, tot wien wij ons om uadere inlichtingen wendden omtrent de wijze, waarop tot het lenigen van den nood het best zou kunnen worden bijgedragen door hen, die gelijk wij, het naast aan deze kringen staan, vernamen wij hartverscheurende bijzonderheden. Iedere levensvreugde is voor een groot deel dezer intellectuelen uitgesloten; om het noodigste aan te schaffen wordt het laatste bezit opgeofferd. Het is helaas reeds waar, dat mede de allerbesten te gronde gaan.

Wij komen nu een beroep doen op allen, die voor deze ongelukkigen gevoelen, om met ons samen te werken, ten einde op de ons door het Algemeen Nederlandsch Comité voor Oostenrijk aangegeven wijze levensmiddelen aan hen te zenden. Er is helaas niet aan te denken, allen te helpen. Van des te meer beteekenis is het, dat prof. v. Wettstein, ondervoorzitter van de Academie van Wetenschappen te Weenen, de distributie op zich heeft willen nemen en door zich tot uitgezochte gevallen te bepalen, wil zorgen, dat het gezondene terecht komt bij diegenen, die daaraan het meest behoefte hebben.

¹⁾ Zie pag. 609 van dit nummer.

Gelden voor dit doel worden gaarne door ons ingewacht. Zij kunnen rechtstreeks of door bemiddeling van een der ondergeteekenden worden overgemaakt aan het adres van prof. dr. H. Kamerlingh Onnes, Haagweg 49, Leiden.

H. BAVINCK.
U. PH. BOISSEVAIN.
G. HEIJMANS.
H. KAMERLINGH ONNES.
J. C. KAPTEYN.
H. A. LORENTZ.
J. DE LOUTER.
C. SNOUCK HURGRONJE.
C. WINKLER.
P. ZEEMAN.

De Engelsche Uitvoercrédieten. — De „Daily Telegraph” vermeldt eenige bijzonderheden omtrent de regeling der crédieten, die Britsche handelaars van de regering kunnen verkrijgen ter bevordering van den export. In September 1919 heeft de Board of Trade een speciale afdeling in het leven geroepen, die onder leiding staat van L. A. Davis, een der chefs van Barclay's Bank. Deze afdeling houdt zich uitsluitend bezig met de regeling dezer crédieten.

Zij beschikt daartoe over een bedrag van £ 26.000.000, dat geheel ten goede moet komen aan het vooropgezette plan, den handel in de streken, die door den oorlog het meest hebben geleden, te bevorderen. Als zoodanig worden beschouwd: Roemenië, Finland, Letland, Esthland, Litauen, Polen, Yugoslavië, Czechoslowakye en eenige deelen van Rusland.

In de eerste zes maanden van zijn bestaan had het bureau definitieve crédieten toegestaan tot een bedrag van £ 26.000 en voorloopige dito's tot een beloop van £ 1.300.000. Van deze bedragen is echter nog slechts een zeer gering deel uitgekeerd, aangezien de werkmethode meestal zóó is, dat de exporteur begint zich de zekerheid te verschaffen, dat hij voor een bepaalde onderneming een crediet kan krijgen, alvorens met den buitenlandschen koper definitief te contracteeren. Dan gaat er natuurlijk nog eenigen tijd mede heen, alvorens de levering werkelijk geschiedt en hij dus het crediet noodig heeft.

Bij den opzet van het plan is men uitgegaan van de stelling, dat een koper in een der genoemde landen, wier valuta alle zeer geschokt zijn, alleen dan in £ kan afsluiten, wanneer hij een langdurig crediet ontvangt. De verkoper heeft er van zijn kant bezwaar tegen, zijn geld zoolang vast te leggen en loopt wegens de buitengewone omstandigheden, zoo hij dit doet, een enorm risico, hoe solvabel zijn afnemer vroeger ook mag zijn geweest. Hier komt nu de officieele credietafdeling te hulp. Zij neemt nl. 80 pCt. van de totaalkosten der cif-factuur van den koper over zoodat diens risico tot 20 pCt. beperkt blijft. Dit crediet wordt evenwel niet ten behoeve van alle leveranties zonder onderscheid verstrekt. B.v. niet voor grondstoffen of voor uitvoer van surplus-regeeringsvoorraden, doch in hoofdzaak voor bewerkte waren, waarbij als extra-voorwaarde nog het bewijs wordt verlangd, dat minstens de helft van den verkoopprijs aan de industrie van het Vereenigd Koninkrijk ten goede moet zijn gekomen.

De koper ontvangt zijn cognosseminten tegen overgifte van een geaccepteerden wissel voor het volle factuurbedrag, berekend naar den looptijd van het crediet en een garantie voor de betaling van den wissel op den vervaltijd. Deze garantie kan van verschillend karakter zijn b.v. in contanten, in producten of in een bankgarantie in sterling. De regering verplicht zich geenerlei regres op den trekker te zullen uitoefenen, tenzij er valsche voorstellingen in het spel mochten zijn. Komt nu de exporteur om de hem toegezegde garantie, dan moet hij tegelijk met de cognosseminten een garantie overleggen van de bank van den importeur, waarin behoorlijk wordt verklaard, dat de wissel bij aanbidding zal worden geaccepteerd en dat tevens de gevraagde securiteit dan zal worden verstrekt. Dit

geschiedt om eventueele chicane van de zijde van den koper uit te sluiten en als waarborg voor zijn goede trouw. De bankier, die deze garantie verstrekt, verplicht zich niet tot betaling, doch waarborgt alleen het accepteeren zelf.

Om het den exporteur gemakkelijk te maken neemt de afdeling op zich in principe voorschotten te verstrekken nog voor de zaak tot stand is gekomen. De exporteur krijgt dan een termijn van gewoonlijk drie maanden om de zaak tot stand te brengen.

De voorschotten der regeering, die voor geen langere termijn dan drie jaren verstrekt worden, en de commissie daarop berekend (minstens 3 pCt. in het 1e, 4 pCt. in het 2e en 5 pCt. in het 3e jaar, ten einde de kosten der regeling te dekken en een fonds te vormen, ter bestrijding van verliezen) zijn preferent op de opbrengst van de verkoopsom, evenals de interest, die één pCt. boven het disconto van de Bank of England bedraagt met een minimum van 6 pCt. Mocht de koper in gebreke blijven, dan wordt van hetgeen door hem betaald mocht zijn, eerst het bedrag afgetrokken dezer kosten, terwijl het overige in de ratio 4 : 1 tusschen regeering en verkoper wordt verdeeld. De verkoper draagt dus nooit meer dan een risico van 20 pCt.

De „Schweizerische Genossenschaft zur Förderung des Aussenhandels.” —

Het No. van 17 Maart 1920 bevatte een beschouwing over de „Schweizerische Genossenschaft für Warenaustausch.” Bij circulaire van 4 Juni 1920 werd bekend gemaakt, dat genoemd instituut gereorganiseerd werd en dat op 18 Mei 1920 de statuten voor de „Schweizerische Genossenschaft zur Förderung des Aussenhandels” door den „Bundesrat” werden goedgekeurd. In aansluiting aan bovengenoemd artikel is het van interesse van de statuten van het nieuwe lichaam kennis te nemen.

Het doel der „Genossenschaft” is om tijdens de door den oorlog geschapen buitengewone omstandigheden onder toezicht en met medewerking der Zwitsersche regeering den buitenlandschen handel te bevorderen.

Dit doel zal door de volgende werkzaamheden bereikt worden:

1. Het inrichten van een economischen inlichtingendienst.
2. Het voeren van onderhandelingen van commerciëlen aard met buitenlandsche overheden en andere buitenlandsche instellingen.
3. Het verlenen van bemiddeling bij en het afsluiten van goederenruiltransacties.
4. Organisatie en expeditie van goederentreinen.
5. „Verwertung” van Zwitsersche tegoed in het buitenland.
6. Deelneming in ondernemingen ter bevordering van den export.

Lid van de „Genossenschaft” kunnen alleen zijn Zwitsersche firma's en combinaties, die lid zijn van de Zwitsersche „Handels- und Industrieverein” of een andere dergelijke organisatie en die belang hebben bij het lidmaatschap van de „Genossenschaft”. Alhoewel de „Genossenschaft” alleen voor leden werkt, kan zij ook voor niet-leden en buitenlanders bemiddelend optreden. Het kapitaal is frs. 1.000.000 groot, waarvan de „Bund” frs. 500.000 overneemt. De organen van de „Genossenschaft” zijn de „Generalversammlung”, de „Verwaltungsrat”, de „Vorstand”, de „Direktion” en de „Kontrollstelle”. De „Verwaltungsrat” bestaat uit 19 leden waarvan de „Bundsrat” er 10 benoemt. Zeven leden uit het midden van den „Verwaltungsrat” vormen den „Vorstand”.

Hetgeen ons het meest interesseert is, dat de „banter” op den achtergrond geraakt is. Uit het artikel van 17 Maart bleek reeds, dat deze ruiltransacties geen grooten omvang aangenomen hadden en de reorganisatie schijnt er op te wijzen, dat de „Genossen-

schaft" op de oude basis niet voldoende levensvatbaarheid bezat.

Op 5 Juni 1920 verscheen het laatste nummer van de „Wirtschaftliche Mitteilungen“.

Deze publicatie, die alleen voor de leden bestemd was, bevatte veel mededeelingen betreffende den handel met de landen met gedeprecieerde valuta en wel uitsluitend betreffende de landen ten Oosten van Duitschland en Zwitserland, terwijl het verder tal van mededeelingen over goederenruil tusschen deze landen bevatte. Het laatste nummer kondigt een nieuw periodiek aan, dat deze handelsberichten zal voortzetten, ook voor andere landen als dit tot nog toe geschiedde.

Het nieuwe Consortium voor China en de open-deur-politiek. — De onderhandelingen met betrekking tot de vorming van een nieuw Consortium, samengesteld uit Britsche, Fransche, Japansche en Amerikaansche bankiersgroepen, en waarvan het doel is het verstrekken van leeningen aan China, hebben na een duur van bijna twee jaar eindelijk tot een resultaat geleid. Reeds eenige maanden geleden bevatten de bladen een bericht, dat Thos. W. Lamont van Morgan & Co. naar het Verre Oosten vertrokken was, ten einde moeilijkheden, door de houding van Japan gerezen, uit den weg te ruimen. Eenigen tijd n.l. nadat in 1918 te Parijs het plan tot het verstrekken van leeningen aan China geopperd was en men het er voorloopig over eens geworden was, dat de gezamenlijke Chineesche spoorwegen als onderpand zouden dienen, ging Japan bezwaren maken, verklarende dat het alleen toe zou treden, als het de contrôle verkreeg over tal van strategisch belangrijke spoorwegen in Oost-Mongolië en Zuid-Mandsjoerije. Toen de V. St., Frankrijk en Engeland weigerden hierop in te gaan, liet Japan een aanzienlijk deel van zijn eischen vallen, zonder evenwel de andere mogendheden te bevredigen. Op 27 April jl. zond de Fransche regeering een nota naar Tokio, waarin zij het Japansche Gouvernement officieel mededeelde, dat zij weigerde, de Japansche reserves te aanvaarden. Waar aan de onderhandelingen van meet af aan het beginsel van gelijke begunstiging ten grondslag was gelegd, zoodat de invloedssferen zouden verdwijnen, waardoor de mogelijkheid zou ontstaan alle spoorwegen onder contrôle van het consortium te brengen en de open-deur-politiek in China een feit zou worden, daar was het voor de drie genoemde mogendheden niet mogelijk, de Japansche eischen in te willigen.

Deze invloedssferen zijn in China zeer talrijk, zowel op commercieel, industrieel en spoorweg-, als op politiek gebied. Meestal zijn ze gebaseerd op spoorwegleeningen. Nu is het duidelijk, dat, indien de gelden, die thans weer aan China voorgesloten zullen worden, zoo goed mogelijk zullen worden aangewend, de ontwikkeling van het land ter hand moet worden genomen, zonder eenige voorkeur voor zekere invloedssferen en zonder zekere privileges in acht te moeten nemen. Een dergelijke ideale regeling is onmogelijk, tenzij tal van voorrechten worden prijsgegeven (tegen compensatie) en de spoorwegen worden gestandaardiseerd. Alle geheime verdragen moeten worden geannuleerd. Dat vooral van Japan, dat tijdens den oorlog al leenende aan China zijn positie daar aanzienlijk versterkte, verzet zou ontstaan en is ontstaan, was te verwachten.

Een oogenblik dreigde het zelfs de onderhandelingen te zullen afbreken en zelf den spoorwegbouw in Mandsjoerije verder ter hand te zullen nemen. Het is uit de beschikbare gegevens niet na te gaan, of de reis van den heer Lamont hiermede in direct verband stond. In ieder geval heeft deze ten goede gewerkt. Voor een aanzienlijk deel door zijn persoonlijk overleg met Japansche financiers en staatslieden is het land der Rijzende Zon eindelijk tot het Consortium toegetreden. Hoewel het officieele bericht

uit Washington zegt, dat het zich daarbij ten volle vereenigd heeft met de bovenvermelde beginselen, andere mededeelingen wettigen het vermoeden, dat Japan ten slotte toch nog eenige, zij het geringe, concessies heeft bedongen. Het hield n.l. hardnekkig vast aan den eisch, een spoorlijn te bouwen door Zuid-Mandsjoerije naar de Golf van Petsjili, waardoor diverse spoorwegen, reeds onder Japansche contrôle, met elkaar verbonden zullen worden door een nieuwe lijn van nog geen 350 K.M. lengte en schijnt thans verkregen te hebben, dat, hoewel de Mandsjoerische lijnen in den „pool" worden opgenomen, de opbrengst hiervan zal dienen niet tot aflossing der leening, doch tot den bouw van genoemden spoorweg.

Verder deelde de Japansche minister van buitenlandsche zaken, graaf Uchida, op 12 Mei mede, dat eerst nadat de andere mogendheden verklaard hadden, dat zij niet alleen geen daden overwogen, strijdig met de vitale belangen van Japan, doch zelfs bereid waren verklaringen af te leggen, waardoor deze voldoende beveiligd werden, het Japansche Gouvernement toegetreden was.

Gegeven haar aanvankelijke eischen, bestaat er evenwel voor de Japansche regeering alle aanleiding, de beteekenis van het bereikte resultaat breed uit te meten. Al heeft zij dan ook naar alle waarschijnlijkheid nog eenige kleine concessies weten te bedingen, over het geheel genomen heeft de Japansche politiek t.o.v. China hier een nederlaag geleden en de veronderstelling is niet gewaagd, dat graaf Uchida in zijn bovenvermelde uitlatingen tracht „bonne mine à mauvais jeu" te maken.

In verband met het bovenstaande trekt in een nummer van de Amerikaansche „Nation" van eenigen tijd geleden een buitenlandsche correspondentie de aandacht, waarin de nu tot een einde gekomen onderhandelingen beschouwd worden als voortzetting der pogingen, door de V. St. sinds tal van jaren aangewend, de open-deur-politiek in China tot een feit te maken, welke pogingen door het tot stand komen van het Consortium thans tot het gewenschte doel hebben geleid.

Reeds een tiental jaren geleden, in 1909, na den Boxer-opstand, legde de Staatssecretaris Hay een Open-deur-nota aan de overige mogendheden ter onderteekening voor en daar zij alle er meer voordeel in zagen concessies voor zichzelf te verkrijgen en anderen voor te zijn, besloten zij slechts tot onderteekening, ten einde de Chineesche politiek, de één tegen den ander uit te spelen, schaakmat te zetten. Op territoriaal gebied werden de bepalingen der overeenkomst niet toegepast en op financieel en commercieel gebied meestal vergeten.

Eenige jaren daarna deden de V. St. een poging, de open-deur-politiek voor Mandsjoerije aanvaard te krijgen. Wat toch was het geval. Na den Russisch-Japanschen oorlog bezocht de bekende spoorwegmagnaat Harriman, die droomde van een de aarde omvattend spoorwegnet onder zijn contrôle, het Verre Oosten, ten einde de hand te leggen op een ijsvrije haven. Hoewel hij aanvankelijk wist te verkrijgen, dat Amerikaansch en Japansch kapitaal samen den Zuid-Mandsjoerischen spoorweg naar Port-Arthur en Dalni zouden financieren, vond graaf Komura het ten slotte toch maar beter het Amerikaansche kapitaal uit Mandsjoerije te weren en slaagde er in, te Peking een verdrag te sluiten, waarbij China verklaarde de hulp te zullen verschaffen, die Japan ten opzichte van de ontwikkeling van Mandsjoerije noodig mocht hebben. De heer Harriman was evenwel niet uit het veld geslagen. Buitenlandsche Zaken te Washington interesseerde zich voor het plan en in 1908 verklaarden de bankiers van den heer Harriman, Kuhn, Loeb & Co., zich bereid een Mandsjoerische bank, die den aanbouw met Britsche hulp van een spoorweg van Chinchou naar Aigun zou financieren, op te richten. De heer Tang Shao-yi, gedele-

geerde der Chineesche regeering, onderhandelde over een en ander te Washington, toen 14 November 1908 de Keizer van China stierf, den volgenden dag de Keizerin en Yoean-Shi-Kai, die Tang had uitgezonden, werd ontslagen en Tang werd teruggeroepen. Het was tijdens deze onderhandelingen dat de Secretary of State Knox met de Japansche regeering nota's wisselde, waarin verklaard werd, dat beide landen met alle hun ten dienste staande middelen de onafhankelijkheid en integriteit van China zouden handhaven, alsmede het beginsel van gelijke begunstiging. Het resultaat van het optreden van de Ver. Staten was evenwel, dat Japan en Rusland een verdrag sloten en samen beslag legden op Mandsjoerije, ten einde de Ver. St. buiten te houden. Tijdens de Russisch-Japansche onderhandelingen had Harriman via een Parijsch bankier van den Russischen Minister van Financiën een belofte tot ondersteuning gekregen, doch het bovenvermelde verdrag verijdelde de uitvoering van zijn plannen. Kort daarop overleed hij en met hem verdween de grootste stuwkracht, open-deur-politiek in Mandsjoerije te gaan voeren. De oorlogszuchtige houding van Japan was oorzaak, dat geen verdere stappen in die richting gedaan werden.

Mislukten de pogingen om de open-deur-politiek tot een feit te maken, dus in de jaren 1909 en 1910, de regeering in Washington zat niet stil. De heer Knox bemerkte al spoedig genoeg dat de Unie, indien zij eenige regelen wilde kunnen voorschrijven, daadwerkelijk aan de ontwikkeling van China moest gaan deelnemen. Kort na Knox' mislukte neutralisatie-poging deed zich een gelegenheid hiertoe voor, toen Britsche, Fransche en Duitsche bankiers begonnen te onderhandelen over een leening voor den aanleg der Hukuang-Spoorweg in Szetsjean. Door hardnekkig volhouden gelukte het den V. St. opgenomen te worden in het Syndicaat, door President Taft van groote beteekenis geacht wegens de groote orders voor spoorwegmateriaal, die de deelneming voor de Amerikaansche industrie meebracht. Spoedig werden ook Rusland en Japan in het Consortium opgenomen. Plaatsing van een nieuwe leening werd voorbereid, doch President Wilson, die Taft inmiddels was opgevolgd, weigerde participatie der V. St., hoewel de open-deur-politiek van groot gewicht voor den handel en de industrie der V. St. achtend. Dit geschiedde in 1913.

Tijdens den oorlog veranderde de regeering der V. St. evenwel van opinie en op haar initiatief werden in 1918 de thans tot een einde gekomen onderhandelingen geopend. De enkele privileges van Japan uitgezonderd, mag men zeggen, dat de open-deur-politiek thans een feit is in China, een feit van niet te onderschatten beteekenis. Inplaats van een destructieve concurrentie te voeren hoopt men nu op vriendschappelijke wijze samen te kunnen werken. De plannen van het Consortium zijn veelomvattend. Hoe groot in totaal aan China te verstrekken leeningen zullen worden staat nog niet vast. Een bedrag van \$ 250.000.000 wordt genoemd. Het „Hbl.“ van 1 Mei bevatte reeds een mededeeling dat 30 April (dus nog voor het sluiten der overeenkomst) een zending goud van \$ 3 à 4 miljoen als eerste termijn uit New York naar China werd verscheept, en verwacht werd, dat binnenkort de eerste \$ 50.000.000 voor spoorweg-aanleg en andere doeleinden gefourneerd zouden worden. Uit een uitlating van den heer Lamont na zijn terugkeer in de Ver. St., blijkt evenwel, dat de eerste vergadering van het Consortium in September in New York gehouden zal worden. Tot dat tijdstip is volgens hem geen activiteit van beteekenis op het gebied van het verstrekken van leeningen aan China te verwachten.

Onder de voorwaarden van het Consortium moeten de bankgroepen, die den diplomatieken steun hunner gouvernementen ontvangen, hun plannen tot het verleenen van een voorschot aan de Chineesche regeering eerst aan deze gouvernementen ter goedkeuring

voorleggen en indien deze wordt verkregen, wordt het voorschot met officieele sanctie der regeeringen verleend. — W.

ONTVANGEN:

Staatstelefoon-exploitatie, door Ir. Ch. E. A. Maitland. Dissertatie Delft, Juni 1920.

Sluit de gelederen, door Mr. M. W. F. Treub, Haarlem, 1920.

De Economische Branding, door Mr. M. W. F. Treub, idem.

Der Bolschewismus; Voraussetzungen, Geschichte, Theorie, zugleich eine Untersuchung seines Verhältnisses zum Marxismus von Dr. Wilhelm Mautner, Stuttgart, W. Kohlhammer, Verlagsbuchhandlung 1920.

INGEZONDEN STUKKEN.

DIVIDEND- EN TANTIEMEBELASTING.

De auteur van het onderschrift bij mijn artikeltje in No. 235 van uw periodiek heeft mijn bedoeling niet geheel begrepen.

Uit mijn schrijven blijkt duidelijk, dat ik de door mij gegeven becijfering ook niet juist acht, doch tegelijkertijd niet in strijd met de Wet.

De „bevoegde zijde“ ziet bovendien over het hoofd, dat men aan de hand van de artt. 3 en 27 D.T.B. even goed een becijfering kan maken als de door mij opgestelde, daar het er maar op aan komt hoe men de woorden van artikel 27 „het gedeelte van de opbrengst van het bedrijf, dat geacht kan worden in de Kolonie te zijn verkregen“ uitlegt.

Ik ontving evenwel van andere zijde bericht, dat er een Ministerieele resolutie bestaat van October 1916, waarin werd vastgelegd dat in gevallen als het door mij gegevene als Indische winst moet worden beschouwd het bedrag dat in Indië als daar gemaakte winst voor de Inkomstenbelasting wordt aangegeven. Hiermede is dus uitgemaakt hoe in casu gehandeld moet worden.

Het feit echter, dat een Ministerieele resolutie noodig was om uit de moeilijkheid te komen wijst er toch op, dat er een leemte in de wet was. Waarom de inhoud dier resolutie niet in de wet op de D.T.B. is „verwerkt“, is mij niet duidelijk. A. G. GEERLING.

OVERZICHT VAN TIJDSCHRIFTEN.

The quarterly Journal of Economics Cambridge (Mass.), Mei 1920.

G. Jones, Nitrogen: its fixation, its uses in peace and war; V. S. Clark, Prices and currency in Japan; G. R. Davies, Factors determining the interest rate; J. Jastrow, The German capital levy tax; E. Jones, Is competition in industry ruinous.

The Journal of Political Economy. — Chicago, Mei 1920.

H. Secrist, Research in collegiate schools of business; M. T. Copeland, Scope and content of a course in marketing; A. Comstock, Proposals for the taxation of wealth in Great Britain; E. B. Mittelman, Chicago labor in politics 1877—'96.

Revue d'Economie Politique. — Parijs, Maart-April 1920.

J. Lorient, Le régime monétaire du Maroc et la crise du Lassani; G. Risler, Notes d'urbanisme. — Le retour aux plans d'aménagement et d'extension en France (1908—1919); Ch. Bodin, Esquisse d'une conception et d'une ordonnance scientifiques de l'économie (suite); J. Moret, La question du change vue de Suisse; B. S. Chlepner, Quelques réformes financières (suite): La réforme belge.

Jahrbücher für Nationalökonomie und Statistik. — Jena, Maart 1920.

A. *Wirminghaus*, Gemeinwirtschaftliche Organisation der deutschen Binnenschifffahrt; C. A. *Verrijn Stuart*, Die Valutafrage; J. *Müller*, Die wirtschaftlichen Bestimmungen des Friedens von Versailles.

I.d. — Jena, April 1920.

L. *Krafft*, Die U. S. P. D. Ein Beitrag zur neuesten sozialistischen Bewegung in Deutschland; J. *Müller*, Die wirtschaftliche Gesetzgebung des Deutschen Reiches (Die Zeit vom 1 Oktober bis 31. Dezember 1919 umfassend); W. *Feld*, Statistische Graphik und geographische Statistik; E. H. *Regensburger*, Die Bevölkerungsbewegung in Frankreich während des Krieges.

Archiv Sozialwissenschaft und Sozialpolitik. — Tübingen, April 1920.

Prof. A. *Weber*, Prinzipielles zur Kultursociologie; Prof. H. *Kelsen*, Vom Wesen und Wert der Demokratie; Prof. L. *Mises*, Die Wirtschaftsrechnung im sozialistischen Gemeinwesen; Prof. R. *Michels*, Dogmengeschichtliche Beiträge zur Verelendungstheorie; Dr. H. *Moeller*, Zur Frage der „Objektivität“ des wirtschaftlichen Prinzips; Dr. H. *Hirschstein*, Der englische Währungsbericht.

Zeitschrift für Sozialwissenschaft. — Leipzig, 18 Mei 1920.

L. *Pohle*, Geldentwertung und Valutafrage. II (Schluss); J. *Frese*, Innere Kolonisation und das Reichssiedlungsgesetz vom 11-8-1919. II (Schluss).

Journal de la Société de Statistique de Paris. — Parijs, Mei 1920.

Boisse de *Black*, Statistique concernant les trafics des réseaux africains. Leurs possibilités d'avenir; G. *Rouletau*, Chronique des banques et des questions monétaires; A. *Barriol*, Nécrologie: M. Maurice Dewavrin.

Koloniale Rundschau. — Berlin, Februari 1920.

C. *Meinhof*, Was verdankt Afrika der deutschen Arbeit? *Seitz*, Die staatsrechtliche Stellung Südwestafrikas nach dem Frieden; M. *Moisel*, Das Ende der deutschen Kolonien Mittelafrikas; Dr. A. W. *Schreiber*, Die deutsche Gesellschaft für Eingeborenen-schutz; Dr. H. *Feldmann*, Welche Schäden sind der deutschen ärztlichen Mission in den Kolonien durch den Krieg entstanden?

The Geographical Journal. — Londen, Mei 1920.

H. E. *Merry del Val*, The Spanish zones in Morocco; H. H. *Thomas*, Geographical reconnaissance by aeroplane photography, with special reference to the work done on the Palestine front; W. M. *Davis*, The islands and coral reefs of Fiji.

I.d. — Londen, Juni 1920.

A. *Merry del Val*, The Spanish zones in Morocco; D. G. *Hogarth*, War and discovery in Arabia; E. W. P. *Chinnery*, The opening of new territories in Papua; W. F. *Willis*, A survey for aerodromes in Africa.

De Indische Gids. — Amsterdam, Juni 1920.

E. A. A. *van Heekeren*, De G. G. en de inlandsche volksbeweging; A. E. *Sitsen*, Geneeskundig Hooger Onderwijs in Indië; A. M. P. A. *Scheltema*, De indische landbouwstatistiek, hoe zij was en hoe zij worden moet; G. A. M. *Meyer*, Een bestuursambtenaar, die veel voor den inlander deed.

De West-Indische Gids. — Amsterdam, April 1920.

A. *Behn*, De geschiedenis van den koninklijken slaaf (slot); Dr. R. *Römer*, Sanitaire beschouwingen, in verband met immigratie van werkkrachten in Suriname (slot); S. *Kalff*, Een Surinaamsch gouver-

neur in de 18de eeuw (slot); Joh. F. *Snelleman*, Twijlen en spinnen.

Technik und Wirtschaft. — Berlin, Februari 1920.

A. *Sprickerhof*, Sozialisierung des Verkehrs; J. *Mendel*, Die Umgestaltungen in der deutschen Berg- und Hüttenindustrie (Schluss); Die Terminologie im Technikerproblem; G. *Schmaltz*, Schillings „Theorie der Lohnmethoden“; G. v. *Hanffstengel*, Der Tiefstand unseres Anzeigenwesens.

I.d. — Berlin, Maart 1920.

K. *Sieber*, Indexziffern und Geldmessen; A. *Sprickerhof*, Untergrundlastenbahnen in Grössstädten; S. *Hartig*, Die ostpreussischen Elektrisierungspläne; H. *Weber*, Die deutsche Holzwirtschaft während des Krieges; W. *Niemann*, Technische Büchereien.

MAANDCIJFERS.

EMISSIES IN JUNI 1920.

Provinc. en Gemeentelijke leeningen	f	5.778.300,—
zijnde:		
Bloemendaal	f 1.010.000,— 6 % obl.	
a 100 %.		
De Bilt	f 205.000,— 6 % obl. a 100 %.	
Tilburg	f 2.000.000,— 6 % obl. a 99 %.	
Oud-Beijerland	f 100.000,— 6 % obl.	
a 100 %.		
Zaandam	f 2.030.000,— 6 % obl.	
a 96 %.		
Bussand	f 550.000,— 6 % obl. a 99 %.	
Bank- en Crediet-instellingen.....	„	2.538.500,—
zijnde:		
De Merwede Bank	f 225.000,— aand.	
a 106 %.		
N.V. Disconto-Maatsch.	f 2.000.000,—	
aand. a 115 %.		
Hypotheekbanken (Scheepsverband- Maatschappijen)	„	750.000,—
zijnde:		
Maatschappij voor Scheepscrediet	f 750.000,— 6 1/2 % pandbr.	
a 100 %.		
Industriele Ondernemingen	„	31.769.235,—
zijnde:		
N.V. E. W. Klijberg-Pernot's Stoom- schoenfabriek „Hollandia“	f 500.000,— 6 % cum. pref. winstd.	
aand. a 99 %.		
Nederl.-Indische Portland Cement Industrie	f 2.000.000,— 6 % obl.	
a 100 %.		
N.V. Koninklijke Vereenigde Tapijt- fabrieken	f 1.250.000,— aand.	
a 125 %.		
N.V. Stoomspinnerij „Twenthe“	f 350.000,— aand. a 110 %.	
N.V. Hof-Stoomkoffiebranderij en Theehandel Hendrik van der Vijver	f 425.000,— aand. a 105 %.	
N.V. Van den Bergh's fabrieken	f 6.000.000,— 6 % cum. pref.	
winstd. aand. a 100 %.		
Van der Kuy & van der Ree's Machinefabriek en Scheepswerf	f 1.000.000,— aand. a 110 %	
f 1.000.000,— 6 % obl. a 96 %.		
N.V. Machinefabriek „Reineveld“	f 498.500,— aand. a 105 %.	
N.V. Flakkeesche Stoombriketten- fabriek	f 400.000,— aand. a 100 %.	
N.V. Geotrooieerde Betonspoorbouw	f 171.000,— aand. a 100 %.	
N.V. Machinefabriek en Scheepswerf „De Waal“	f 150.000,— aand.	
a 105 %.		
Transporteeren... f		40.836.035,—

Transport.. f 40.836.035,—

J. A. Carp's Garenfabr. f 700.000,—
aand. à 105 %, f 700.000,— 6 %
cum. pref. winstd. aand. à 100 %.

Nederlandsche N.V. Fransch-Holland-
sche Oliefabrieken Calvé-Delft
f 2.000.400,— cert. van aand.
à 150 %, f 1.000.000,— cert. van
6 % cum. pref. winstd. aand.
à 100 %.

N.V. Vereenigde Hollandsche Sigaren-
fabrieken f 1.207.000,— aand.
à 108 %.

Droogdok-Maatschappij „Soerabaja”
f 250.000,— aand. à 140 %.

N.V. Vereenigde Koninklijke Papier-
fabrieken der firma van Gelder
Zonen f 900.000,— 6 % cum.
pref. aand. à 100 %, f 2.100.000,—
aand. à 105 %.

N.V. Frank Rijdsdijk's Industriële
Ondernemingen f 700.000,— aand.
à 125 %.

N.V. Centrale Suiker-Maatschappij
f 5.000.000,— aand. à 130 %.

Cultuurondernemingen, Handelsver-
eenigingen en Handelsvenn. , 9.148.400,—
zijnde:

West-Java-Kina Cultuurmaatschappij
f 99.900,— aand. à 160 %.

N.V. S. L. van Nierop & Co's
Handelmaatschappij f 4.000.000,—
aand. à 155 %.

N.V. Handelsvereniging v/h. Reiss
& Co. f 1.125.000,— aand. à 120 %.

Rubber-Maatschappijen , 675.000,—
zijnde:

N.V. Preanger Rubber-Maatschappij
f 500.000,— aand. à 135 %.

Petroleum-Ondernemingen , 112.909.000,—
zijnde:

Koninkl. Nederlandsche Maatschappij
tot Exploitatie van Petroleum-
bronnen in Nederlandsch-Indië
f 106.909.000,— aand. à 100 %.

N.V. Dordtsche Petroleum-Industrie
Maatschappij f 2.000.000,— 7 %
pref. aand. à 100 %, f 4.000.000,—
aand. à 100 %.

Scheepvaart-Ondernemingen , 8.250.000,—
zijnde:

N.V. Stoomvaart-Maatsch. „Triton”
f 800.000 aand. à 375 %.

N.V. Nederlandsche Z.-Afrikaansche
Stoomvaart-Maatsch. „Holland-
Zuid-Afrika-Lijn” f 5.000.000,—
aand. à 105 %.

Diversen , 690.000,—
zijnde:

N.V. „Wageningen-Hoog” f 165.000,—
aand. à 100 %.

N.V. Algemeene Verzekerings-Unie
f 500.000,— aand. à 105 %.

Totaal.... f 172.508.435,—

Totaal der emissies in Januari .. f 39.609.495,—
Februari .. , 26.597.500,—
Maart , 7.391.075,—
April , 49.459.100,—
Mei , 60.699.750,—
Juni , 172.508.435,—

Algemeen Totaal f 356.265.355,—

Bovendien:

f 46.290.000,— 3/m. Schatkistpromessen a f 991,93
„ 11.320.000,— 6/m. „ „ 984,01
„ 2.381.000,— 4 1/2 % Schatkistbiljetten „ „ 1014,—

terwijl voorts werden uitgegeven tot den koers van 110 %
door de „Ohm” Deutsche Holzimport A.G. Mk. 23.000.000,—

STATISTIEKEN EN OVERZICHTEN.

N.B. *** beteekent: Cijfers nog niet ontvangen

GELDKOERSEN.

BANKDISCONTO'S.

Ned. (Disc. Wissels. 4 1/2 1 Juli '15) Zweeds. R.ksbk 7 19 Mrt. '20
Bk. { Bel. Binn. Eff. 4 1/2 1 Juli '15) Bk. v. Noorw. 6-6 1/2 18 Dec. '19
{ Vrsch. in R.C. 5 1/2 19 Aug. '14) Zwits. Nat. Bk. 5 21 Aug. '19
Bk. van Engeland 7 16 Apr. '20) Belg. Nat. Bk. 5 1/2 28 Apr. '20
Duitsche Rijksbk. . 5 23 Dec. '14) Bank v. Spanje 5 12 Nov. '19
Bk. van Frankrijk 6 8 Apr. '20) Bank v. Italië. 6 20 Mei '20
Oostenr. Hong. Bk. 5 12 Apr. '15) F. Res. Bk. N.Y. 6-7 4 Juni '20
Nat. Bk. v. Denem. 7 19 Apr. '20) Javasche Bank 3 1/2 1 Aug. '09

OPEN MARKT.

Data	Amsterdam		Londen	Berlijn	Parijs	N. York
	Part. disconto	Prolon-gatte	Part. disconto	Part. disconto	Part. disc.	Call- money
10 Juli '20	3 1/4 1)	5 1/4 1)	6 1/8	4-1/8	—	9-10 1)
5-10 J. '20	3 1/4	5 1/4-1/2	6 1/8	4-1/8	—	6-10
28 J.-3 J. '20	3 1/4-3/8	5 1/4-1/2	6 1/8	4-1/8	—	6-15
21-28 J. '20	3 3/8	4 1/2-5	6 3/8-3/4	4-1/8	—	8-14
6-11 J. '19	3 3/4-4	3 3/4-4 1/4	3 1/8-3/16	4-1/8	—	5-15
8-13 J. '18	2 1/2	3	3 1/2-1/2 1/2	4-1/8	—	5 1/2-6
20-24 Juli '14	3 1/8-3/16	2 1/2-3/4	2 1/4-3/4	2 1/2-1/2	2 1/4	1 1/2-2 1/2

1) Noteering van 9 Juli 1920.

WISSELKOERSEN.

WISSELMARKT.

De meeste koersen waren deze week zeer stationnair. Lon-
den opende op 11.17, liep terug tot 11.14 à 11.15 en sloot
weder omstreeks 11.17 1/2. Dollars waren de geheele week
omstreeks 2.82 1/2. Ook voor Berlijn en Weenen waren de
fluctuaties slechts gering. Weenen was meestal omstreeks
1.95, een enkelen dag 1.97 1/2 en Berlijn bewoog zich tus-
schen 7.40 en 7.50. Alleen Parijs en Brussel maakten een
uitzondering. Vooral Parijs was aanvankelijk sterk aange-
boden. Voor het eerst sedert weken werd de rijzing onder-
broken. Op de lagere koersen ontwikkelde zich echter weder
nieuwe kooplust, zoodat de slotkoersen weder niet onbelang-
rijk hooger waren. Zwitserland was iets flauwer. Spanje
bijna onveranderd. Van Skandinavië waren Stockholm en
Kopenhagen zeer stationnair, daarentegen Christiania weder
aan sterke schommelingen onderhevig. Na de daling der
vorige weken sterk oplopend, zoodat Dinsdag weder 48.40
verhandeld werd, volgde daarop Donderdag weder een val
van ruim een gulden en bleef de koers verder flauw.

KOERSEN IN NEDERLAND.

Data	Londen *)	Parijs *)	Berlijn *)	Weenen *)	Brussel **)	New York **)
5 Juli 1920..	11.17	24.75	7.50	1.97 1/2	25.85	2.82 1/4
6 „ 1920..	11.15 1/2	24.67 1/2	7.50	1.97 1/2	25.85	2.83 1/4
7 „ 1920..	11.15 1/2	24.20	7.60	1.97 1/2	25.57 1/2	2.83
8 „ 1920..	11.15 1/2	23.52 1/2	7.50	1.97 1/2	25.15	2.82 1/2
9 „ 1920..	11.18	23.80	7.40	1.97 1/2	25.40	2.82 1/2
10 „ 1920..	—	—	—	—	—	—
Laagste d. w. 1)	11.14	23.30	7.32 1/2	1.90	25.—	2.82
Hoogste „ „ 1)	11.19	24.80	7.54	2.—	26.05	2.83 1/2
3 Juli 1920..	11.17	24.75	7.50	1.97 1/2	21.85	2.82 1/2
26 Juni 1920..	11.12 1/2	23.25	7.60	2.—	24.32 1/2	2.79 1/2
Muntpariteit..	12.10 1/2	48.—	59.26	50.41	48.—	2.48 1/4

*) Noteering te Amsterdam. **) Noteering te Rotterdam.

1) Particuliere opgave. 2) Noteering van 2 Juli 1920.

3) Noteering van 25 Juni 1920.

Data	Stock- holm *)	Kopen- hagen *)	Chris- tiania *)	Zwitser- land *)	Spanje 1)	Batavia 1) telegrafsch
5 Juli 1920	62.60	46.60	48.25	51.—	46.—	102 1/2
6 „ 1920	62.60	46.90	48.40	50.70	45.50	102 1/2
7 „ 1920	62.50	46.70	48.20	50.80	45.50	102 1/2
8 „ 1920	62.40	46.65	47.30	50.72 1/2	45.80	102 1/2
9 „ 1920	62.40	46.60	47.—	50.80	45.50	102 1/2
10 „ 1920	—	—	—	—	46.—	102 1/2
L'ste d. w. 1)	62.20	46.40	46.70	50.65	45.25	102 1/4
H'ste „ „ 1)	62.70	47.—	48.75	51.10	48.25	103 1/4 à 1/2
3 Juli 1920	62.60	46.60	48.25	51.—	46.50	102 1/2
26 Juni 1920	61.50	46.80	48.45	50.90	46.50	102 1/2
Muntpariteit	66.67	66.67	66.67	48.—	48.—	100

*) Noteering te Amsterdam. 1) Particuliere opgave.

KOERSEN TE NEW YORK.

Data	Cable Lond. (in \$ per £)	Zicht Parijs (in cts. per \$)	Zicht Berlijn (in ct. p. 4 Rm.)	Zicht Amsterd. (in cts. p. gld.)
10 Juli .. 1920	3.95.12	8.46	nom.	***
Laagste d. week	3.94.62	8.32	nom.	***
Hoogste ,, ,,	3.95.50	8.58	nom.	***
2 Juli .. 1920	3.95.87	8.34	nom.	***
26 Juni .. 1920	3.97.37	8.24	nom.	***
Muntpariteit..	4.86.67	5.18 1/4	95 1/4	40 1/16

KOERSEN VAN DE VOLGENDE PLAATSEN OP LONDEN.

Plaatsen en Landen	Noteerings-eenheden	26 Juni 1920	3 Juli 1920	5-10 Juli Laagste	10 Juli Hoogste	10 Juli 1920
Alexandrië ..	Piaat. p. £	97 7/16	97 7/16	97 7/16	97 7/16	97 7/16
*B. Aires ¹⁾ ..	d. p. £	56 3/4	56 3/4	56	57 1/2	56 3/4
Calcutta	£ p. rup.	1/10 3/8	1/9 7/8	1/9 3/8	1/11 1/4	1/10 1/2
Hongkong ...	id. p. \$	3/7	3/7 1/2	3/7 1/4	3/8	3/7 1/2
Lissabon	d. per Mil.	11 3/4	11	10	12	11 1/8
Madrid	Peset. p. £	23.80	24.25	24.20	24.90	24.40
*Montevideo ¹⁾	d. per \$	57	56 1/2	55 7/8	56 3/4	56 1/8
Montreal....	\$ per £	4.52 1/4	4.51	4.48	4.52	4.49 1/2
*R.d.Janeiro.	d. per Mil.	14 17/32	14 11/16	14 7/16	14 17/32	14 17/32
Rome	Lires p. £	64.25	64.50	63.00	66.50	65.50
Shanghai ...	£ p. tael	4/11 3/4	5/1 3/4	5/0	5/2 1/2	5/0 3/4
Singapore ...	id. p. \$	2/3 7/8	2/4 1/10	2/3 3/4	2/4 1/8	2/4
*Valparaiso..	d. p. peso	12 7/16	13 3/8	12 11/32	12 31/32	12 17/32
Yokohama ..	£ per yen	2/6 7/8	2/7 1/16	2/7	2/7 1/2	2/7 1/8

* Koersen der voorafgaande dagen. 1) Telegrafisch transfert. 2) Noteering van 30 Juni 1920.

NOTEERING VAN ZILVER.

Noteering te Londen		te New York	
10 Juli 1920	52 5/8	92 1/8	
3 ,, 1920	51 1/8	89 1/2 1)	
26 Juni 1920	50 1/2	90	
19 ,, 1920	50 5/8	91 1/2	
12 Juli 1919	53 1/4	106 1/8	
13 Juli 1918	48 13/16	99 5/8	
20 Juli 1914	24 15/16	54 1/8	

1) Noteering van 2 Juli 1920.

NEDERLANDSCHE BANK.

Verkorte Balans op 12 Juli 1920

Activa.		
Binnenl. Wissels, Prom., enz. in disc.	H.-bk. f 27.199.108,38 1/2 B.-bk. ,, 1.881.178,73 Ag.sch. ,, 77.869.702,73 1/2	f 106.949.989,85
Papier o. h. Buitenl. in disconto	Idem eigen portef. f 41.984.725,—	
Af: Verkocht maar voor de bk. nog niet afgel.		41.984.725,—
Beleeningen	H.-bk. f 133.059.457,31 incl. vrsch. B.-bk. ,, 31.138.625,55 1/2 in rek.-crt. Ag.sch. ,, 186.895.101,87 op onderp. f 351.093.184,73 1/2	
Op Effecten	f 338.215.284,73 1/2	
Op Goederen en Spec.	12.877.900,—	351.093.184,73 1/2
Voorschotten a. h. Rijk		
Munt en Muntmateriaal	Munt, Goud f 56.426.870,— Muntmat., Goud ,, 579.884.511,90 f 636.311.381,90	
Munt, Zilver, enz.	14.416.153,34	
Muntmat., Zilver		650.727.535,24
Effecten	Bel. v. h. Res. fonds. f 3.676.153,62 1/2 id. van 1/2 v. h. kapit. ,, 3.893.069,37 1/2	7.569.223,—
Geb. en Meub. der Bank		3.594.000,—
Diverse rekeningen		47.183.962,38
		f 1.209.102.620,20 1/2
Passiva.		
Kapitaal	f 20.000.000,—	
Reservefonds	5.000.000,—	
Bankbiljetten in omloop	1026.553.685,—	
Bankassignatiën in omloop	2.877.466,39 1/2	
Rek.-Cour. } Het Rijk f 2.887.811,18 1/2 saldo's: } Anderen ,, 145.708.351,79		148.596.162,97 1/2
Diverse rekeningen	6.075.305,83 1/2	
		f 1.209.102.620,20 1/2

NED. BANK 12 Juli 1920 (vervolg).

Beschikbaar metaalsaldo..... f 414.329.270,35
Op de basis van 1/2 metaaldekking ,, 178.723.807,48
Minder bedragen aan bankbiljetten in omloop dan waartoe de Bank gerechtigd is .. ,, 2.071.646.350,—

Verschillen met den vorigen weekstaat:

	Meer	Minder
Disconto's		2.263.680,33 1/2
Buitenlandsche wissels		1.205.877,—
Beleeningen	12.941.903,59	
Goud	6.674,48	
Zilver	275.308,12 1/2	
Bankbiljetten		14.197.000,—
Part. Rek.-Crt. saldo's	37.102.384,58 1/2	

Voornaamste posten in duizenden guldens.

Data	Goud	Zilver	Bankbiljetten	Andere opsch. schulden
12 Juli 1920	636.311	14.416	1.026.554	151.474
5 ,, 1920	636.305	14.141	1.040.751	127.594
28 Juni 1920	636.304	13.894	1.004.808	145.646
21 ,, 1920	636.027	13.493	995.152	160.079
14 ,, 1920	636.023	13.245	1.008.042	153.053
13 Juli 1919	652.622	6.982	1.015.918	66.429
14 Juli 1918	717.388	7.741	920.180	65.569
25 Juli 1914	162.114	8.228	310.437	6.198

Data	Totaal bedrag disconto's	Hieraan Schatkist-promessen rechtstreeks	Beleeningen	Beschikbaar Metaal-saldo	Dekking-percentage
12 Juli 1920	106.950	13.000	351.093	414.329	55
5 ,, 1920	109.214	13.000	338.151	415.984	56
28 Juni 1920	177.252	21.000	296.978	419.315	57
21 ,, 1920	124.932	24.000	296.295	417.959	56
14 ,, 1920	129.269	30.000	298.105	416.533	56
13 Juli 1919	117.136	59.000	210.762	442.197	61
14 Juli 1918	34.101	11.000	115.627	527.036	74
25 Juli 1914	67.947	14.300	61.686	48.521 1)	75

1) Op de basis van 1/2 metaaldekking.

Uit de bekendmaking van den Minister van Financien blijkt, dat uitstonden op:

	5 Juli 1920	12 Juli 1920
Aan schatkistpromessen..	f 308.350.000,—	f 293.350.000,—
waarvan rechtstreeks bij de Ned. Bank geplaatst	13.000.000,—	13.000.000,—
Aan schatkistbiljetten ..	2.394.000,—	2.394.000,—
Aan zilverbons	49.864.914,25	51.626.423,25

JAVASCHE BANK.

Voornaamste posten in duizenden guldens. De samengetrokken cijfers der laatste weken zijn telegraphisch ontvangen.

Data	Goud	Zilver	Bankbiljetten	Andere opsch. schulden
3 Juli 1920	***	***		512.000
26 Juni 1920	***	***		490.500
19 ,, 1920	***	***		483.000
15 Mei 1920	187.293	4.999	322.150	119.068
8 ,, 1920	184.406	5.128	318.749	110.413
1 ,, 1920	182.476	4.927	316.257	104.827
24 April 1920	183.105	4.785	317.078	103.439
28 Juni 1919	132.360	6.553	240.173	97.961
29 Juni 1918	102.110	13.929	189.275	67.268
25 Juli 1914	22.057	31.907	110.172	12.634

Data	Disconto's	Wissels, buiten N.-Ind. betaalbaar	Beleeningen	Diverse rekeningen 1)	Beschikbaar metaal-saldo	Dekking-percentage
3 Juli 1920		281.500	***	***	107.500	***
26 Juni 1920		267.000	***	***	107.000	***
19 ,, 1920		259.500	***	***	108.500	***
15 Mei 1920	19.273	25.606	156.340	34.640	104.246	43
8 ,, 1920	19.347	24.491	149.167	37.441	103.907	44
1 ,, 1920	17.448	24.999	150.569	33.706	103.381	45
24 Apr. 1920	15.394	24.350	139.958	35.394	103.995	45
28 Juni 1919	8.711	15.356	75.536	16.067	71.478	41
29 Juni 1918	7.887	23.567	72.062	24.018	64.898	45
25 Juli 1914	7.259	6.395	47.934	2.228	4.842 1)	44

1) Sluitpost der activa. 2) Op de basis van 1/2 metaaldekking.

DE SURINAAMSCH-BANK.

Voornaamste posten in duizenden gulden.

Data	Metaal	Circulatie	Andere opsch. schulden	Disconto's	Div. rekening ¹⁾
15 Mei 1920 ..	1.067	1.761	1.030	1.736	118
8 ,, 1920 ..	1.064	1.764	1.075	1.745	199
1 ,, 1920 ..	1.062	1.759	932	1.747	225
24 April 1920 ..	1.061	1.708	944	1.740	655
17 Mei 1919 ..	991	1.370	773	1.361	100
18 Mei 1918 ..	689	1.365	722	1.100	707
25 Juli 1914 ..	645	1.100	560	735	396

¹⁾ Sluitpost der activa. ²⁾ Hiervan zilverbons 165 dz. gld.

BUITENLANDSCHE BANKSTATEN.

BANK VAN ENGELAND.

Voornaamste posten, onder bijvoeging der Currency Notes, in duizenden pond sterling.

Data	Metaal	Circulatie	Currency Notes.		
			Bedrag	Goudd.	Gov. Sec.
7 Juli 1920	120.738	122.744	360.122	28.500	331.847
30 Juni 1920	117.882	120.058	357.356	28.500	331.660
23 ,, 1920	117.815	115.240	354.012	28.500	331.113
16 ,, 1920	117.690	114.166	354.096	28.500	331.426
9 Juli 1919	88.670	79.595	342.983	28.500	327.328
10 Juli 1918	65.968	55.092	258.912	28.500	236.303
22 Juli 1914	40.164	29.317	—	—	—

Data	Gov. Sec.	Other Sec.	Public Depos.	Other Depos.	Reserve	Dekkingsperc. ¹⁾
7 Juli '20	52.425	83.895	17.886	117.035	16.444	12,25
30 Juni '20	90.078	103.188	15.748	175.967	16.274	8,50
23 ,, '20	53.003	80.140	17.869	118.474	21.025	15,40
16 ,, '20	70.802	78.813	21.259	132.554	21.975	14,30
9 Juli '19	136.946	83.336	24.795	205.216	27.516	12,—
10 Juli '18	57.379	109.922	38.343	140.419	29.326	16,40
22 Juli '14	11.005	33.633	13.735	42.185	29.297	52 1/2

¹⁾ Verhouding tusschen Reserve en Deposits.

DUITSCH-BANK.

Voornaamste posten, onder bijvoeging der Darlehens-kassenscheine, in duizenden Mark.

Data	Metaal	Daarvan Goud	Kassenscheine	Circulatie	Dekkingsperc. ¹⁾
30 Juni '20	1.094.984	1.091.717	17.251.609	53.975.118	34
23 ,, '20	1.095.174	1.091.714	16.492.649	51.656.516	34
15 ,, '20	1.094.896	1.091.737	16.188.525	50.808.598	34
7 ,, '20	1.093.851	1.077.676	16.114.656	50.648.561	34
30 Juni '19	1.136.346	1.116.403	9.058.465	29.968.388	34
30 Juni '18	2.466.989	2.346.204	1.785.608	12.510.354	34
23 Juli '14	1.691.398	1.356.857	65.479	1.890.895	93

¹⁾ Dekking der circulatie door metaal en Kassenscheine.

Data	Wissels	Rek. Crt.	Darlehens-kassenscheine	
			Totaal uitgegeven	In kas bij de Reichsbank
30 Juni 1920	50.954.107	23.528.955	30.947.100	17.193.700
23 ,, 1920	37.155.990	11.579.770	29.856.600	15.843.100
15 ,, 1920	40.638.681	15.312.599	29.606.200	16.147.200
7 ,, 1920	39.199.833	10.200.870	29.755.300	16.074.300
30 Juni 1919	33.292.875	13.729.631	21.185.000	9.037.600
30 Juni 1918	16.670.927	9.181.286	9.478.700	1.771.300
23 Juli 1914	750.892	943.964	—	—

OOSTENRIJKSCH-HONGAARSCH-BANK.

Voornaamste posten in duizenden Kronen.

Data	Metaal en buitenl. goudwissels	Disc. en beleeningen	Bijz. schuld Oostenrijk en Hongarije	Bankbiljetten	Rek. Crt. saldi
7 Feb. '20	1) 290.428	19.251.400	32.954.000	56.994.022	6.057.646
31 Jan. '20	291.083	19.162.543	32.954.000	56.772.802	6.220.536
31 Dec. '19	287.640	19.196.063	32.954.000	54.481.264	7.906.378
23 ,, '19	297.363	17.856.786	32.954.000	53.109.418	7.641.778
23 Juli '14	1.589.267	954.356	—	2.159.759	291.270

¹⁾ waarvan 222.662 goud, 10.818 buitenlandsche goudwissels en 56.948 munt en muntmateriaal zilver.

BANK VAN FRANKRIJK.

Voornaamste posten in duizenden francs.

Data	Goud	Waarvan in het Buitenland	Zilver	Te goed in het Buitenland	Buit.gew. voorsch. a/d. Staat
8 Juli '20	5.588.511	1.978.278	247.447	687.846	26.000.000
1 ,, '20	5.588.146	1.978.278	241.909	656.736	26.000.000
24 Juni '20	5.587.869	1.978.278	240.859	652.465	26.000.000
17 ,, '20	5.587.549	1.978.278	240.576	662.209	26.000.000
10 Juli '19	5.556.052	1.978.278	301.999	858.358	23.600.000
11 Juli '18	5.425.636	2.062.108	266.842	1.472.929	18.900.000
23 Juli '14	4.104.390	—	639.620	—	—

Data als boven.	Wissels	Uitgestelde Wissels	Beleening	Bankbiljetten	Rek. Crt. Particulieren	Rek. Crt. Staat
	1.822.834	515.263	1.957.605	38.012.119	3.408.105	52.285
2.024.004	519.693	1.874.628	37.762.706	3.706.255	44.813	
1.768.000	522.887	1.847.271	37.543.905	3.578.016	75.047	
1.726.902	527.196	1.838.084	37.842.513	3.456.897	50.205	
874.938	786.440	1.262.387	35.007.823	3.185.997	73.680	
1.134.165	1.073.715	920.926	29.090.401	3.969.976	39.628	
1.541.080	—	769.400	6.911.910	942.670	400.590	

BANQUE NATIONALE DE BELGIQUE.

Voornaamste posten in duizenden francs.

Data	Metaal incl. buitenl. saldi	Beleening van buitenl. oorder.	Beleening van prom. d. provinc.	Binn. wissels en beleening	Circulatie	Rek. Crt. partic.
24 Juni '20	356.687	84.653	480.000	746.696	5.166.370	1.623.471
17 ,, '20	356.587	84.653	480.000	727.709	5.143.138	1.671.000
10 ,, '20	357.285	84.653	480.000	745.916	5.150.094	1.479.538
3 ,, '20	358.349	84.653	480.000	775.143	5.105.552	1.456.941

VEREENIGDE STATEN VAN NOORD-AMERIKA. FEDERAL RESERVE BANKS.

Voornaamste posten in duizenden dollars.

Data	Goudvoorraad			Zilver etc.	F.R. Notes in circulatie
	Totaal bedrag	Dekking F.R. Notes	In het buitenland		
18 Juni '20	1.962.321	1.287.079	111.531	138.579	3.104.810
11 ,, '20	1.965.058	1.353.429	111.531	137.533	3.112.205
4 ,, '20	1.960.853	1.253.576	111.531	138.087	3.127.291
28 Mei '20	1.953.103	1.249.986	111.530	139.393	3.107.021
20 Juni '19	2.165.725	1.251.811	—	68.737	2.488.253
21 Juni '18	1.924.373	987.569	17.008	56.738	1.677.951

Data	Wissels	Totaal Deposito's	Gestort Kapitaal	Algem. Dekkingsperc. ¹⁾	Percent. Gouddekking circul. ²⁾
18 Juni '20	2.694.728	2.567.580	94.462	44,5	49,4
11 ,, '20	2.926.846	2.553.036	94.284	43,0	47,5
4 ,, '20	2.974.946	2.596.791	94.108	42,5	46,9
28 Mei '20	2.938.031	2.541.630	94.000	42,7	47,1
20 Juni '19	2.112.176	2.619.486	82.756	50,3	64,9
21 Juni '18	1.163.742	2.029.557	75.770	58,9	—

¹⁾ Verhouding tusschen: den totalen goudvoorraad, zilver etc., en de opeisbare schulden: F. R. Notes en netto deposito's. ²⁾ Na aftrek van 35 pCt. der totale dekkingsmiddelen als dekking voor de netto deposito's.

PARTICULIERE BANKEN AANGESLOTEN BIJ HET FED. RES. STELSEL.

Voornaamste posten in duizenden dollars.

Data	Aantal banken	Totaal uitgezette gelden en beleggingen	Reserve bij de F. R. banks	Totaal deposito's	Waarvan time deposits
11 Juni '20	812	17.047.868	1.428.040	14.316.597	2.670.523
4 ,, '20	813	17.081.737	1.419.343	14.255.580	2.667.977
28 Mei '20	814	17.053.589	1.415.397	14.280.397	2.645.705
21 ,, '20	813	17.003.020	1.406.333	14.229.090	2.643.261
13 Juni '19	770	14.927.429	1.257.213	13.247.063	1.729.562
14 Juni '18	689	12.506.216	1.226.348	11.438.657	1.323.423

Aan het eind van ieder kwartaal wordt een overzicht gegeven van enkele niet wekelijks opgenomen bankstaten.

EFFECTENBEURZEN.

Amsterdam, 12 Juli 1920.

De internationale beurzen zijn in de achter ons liggende dagen geheel beheerscht door de conferentie te Spa. Of, beter gezegd, de effectenbeurzen hebben den invloed sterk ondervonden in zooverre, dat over hêt geheel een afwachtende houding is aangenomen. *Beheerscht* werden echter de valuta-markten, die groote differenties hebben aangehouden, naarmate de berichten uit Spa al of niet gunstig voor een bepaald land hebben geluid. In den aanvang, toen de debatten over de ontwapeningskwestie nog in vollen gang waren en het er naar uitzag, dat hieromtrent geen overeenstemming zou worden bereikt, daalden vrijwel de koersen van alle deviezen, om zich onmiddellijk te herstellen, zoodra een kentering in deze debatten intrad. Tevoren hadden voornamelijk de Fransche en Belgische valuta's kunnen montereen, omdat algemeen werd aangenomen, dat het vraagstuk der schadeloosstelling ten gunste dezer beide landen zou worden geregeld. Naarmate echter de conferentie vorderde en het bleek, dat ten slotte wel tot een compromis zou worden gekomen (met uitzondering dan van de kwestie der ontwapening) nivelleerde zich de tendens voor de onderscheiden deviezen en kon over het algemeen een vaste stemming voor alle koersen worden opgemerkt.

De effectenmarkten waren gedurende dien tijd vrijwel aan zich zelve overgelaten. De vacantie-stemming heeft hiertoe ontegenzeggelijk ook bijgedragen, doch meer nog was het het gevoel van algemeene onzekerheid, dat de aanleiding was tot het bijna geheel stil leggen van alle zaken. Het spreekt vanzelf, dat te Berlijn deze tendens het sterkst viel op te merken. Toch was er geen sprake van een gedeceideerd ongeanimeerde stemming, zelfs niet toen de conferentie uiteen dreigde te gaan, als gevolg van de verwikkelingen, die ten opzichte der verlangde ontwapening waren ontstaan, doch een eenigszins ruime handel viel toch niet op te merken. De oorzaak van de betrekkelijk rustige houding moet gevonden worden in het optimisme, dat steeds bleef bestaan, mede doordat bleek, dat de internationale betrekkingen toch, ondanks alles, voortdurend vaster werden aangeknoopt. Zeer onlangs is dit weder naar voren gekomen door het besluit der New Yorksche Curb-Association om Duitsche gemeente-obligaties op de curb-beurs te verhandelen, terwijl ook de overeenkomst tusschen de H.A.P. A.G. en Norddeutsche Lloyd eener- en twee Amerikaanse reederijen anderzijds de hoop heeft doen herleven, dat ook de Duitsche scheepvaart niet volkomen ten doode zal zijn gedoemd.

Te Parijs is de stemming eerder aan den flauwen kant gebleven, vooral nadat gebleken is, dat de aanspraken der Regeering op de van Duitschland te ontvangen schadevergoeding niet zonder meer door de gezamenlijke Geallieerden toegestaan zullen worden. Dit heeft een te sterker indruk op de beurs gemaakt, omdat de staatsschulden nog steeds een stijgende lijn aantoonen. Voor eenigen tijd is er sprake van geweest, dat de onderlinge schulden der Geallieerden gedeelgd zouden worden, waarbij dan alleen Amerika aan de verliezende hand zou zijn gekomen. Nadat echter de Vereenigde Staten afwijzend op het desbetreffende verzoek hadden beschikt, nam men in ieder der betrokken landen stelling om althans zooveel mogelijk de behoeften in eigen land te dekken. In Frankrijk is toen de hoop steeds gevestigd geweest op de Duitsche oorlogsleening; thans zal men er noodgedwongen wel toe moeten overgaan zeer zware behuistingen in te voeren. En bij de mentaliteit der Fransche bevolking is het duidelijk, dat een dergelijk vooruitzicht uiterst drukkend op de tendens ter beurze moet inwerken. In de afgelopen week is dit dan ook in sterke mate het geval geweest.

Van London is slechts sporadisch eenig nieuws tot ons gekomen. Concludeerende uit de summier berichten, kan men constateeren, dat de tendens daar een afwachtende stemming heeft weergegeven.

Te New York zijn de kleinere spoorwegshares eenigszins op den voorgrond getreden op het motief, in het vorig overzicht der effectenbeurzen van dit orgaan reeds genoemd. Toch was over het algemeen een betere stemming te registreeren, ook voor Marinewaarden, in verband met de energieke pogingen, die de Amerikaanse Regeering thans aanwendt, om een krachtige eigen handelsvloot te verkrijgen. Ook heeft de geldmarkt eenigszins medegewerkt om de operaties ter beurze gemakkelijker te maken. Er is een zekere ontspanning ingetreden, welke nog wel geen al te groote proporties heeft aangenomen, doch die er toch toe medegewerkt heeft, om de stemming iets minder nerveus te maken.

Te onzent is de stemming voor *staatsfondsen* zeer

mat gebleven. De inheemsche soorten konden nauwelijks eenige belangstelling trekken en kwamen dientengevolge alle op een eenigszins lager peil. Daarentegen waren van de buitenlandsche soorten Russen eenigszins in trek, in verband met de zich steeds uitbreidende groep van landen, die met de Sovjet-Republiek handelsrelaties aanknoopen en met de herhaalde verklaringen, dat de laatste in principe wel geneigd zou zijn de buitenlandsche schulden te erkennen, mits hiertegenover voldoende concessies gesteld zouden worden.

	6 Juli	9 Juli	12 Juli	Rijzing of daling.
5 % Ned. W. Sch.	86 ³ / ₈	86 ³ / ₈	86 ³ / ₈	— ¹ / ₂
4 ¹ / ₂ % „ „ „ 1916	85 ³ / ₁₆	84 ¹ / ₂	85	— ³ / ₁₆
4 % „ „ „ 1916	75 ¹ / ₁₆	75 ³ / ₁₆	75 ¹ / ₈	+ ¹ / ₁₆
3 ¹ / ₂ % „ „ „	61 ¹ / ₂	61	60	— ¹ / ₂
3 % „ „ „	53	52 ³ / ₁₆	52 ³ / ₁₆	— ¹ / ₁₆
2 ¹ / ₂ % Cert. N. W. S.	44 ¹⁵ / ₁₆	—	44 ¹⁵ / ₁₆	—
5 % Oost-Indië 1915	91	91 ¹ / ₈	91 ¹ / ₈	+ ¹ / ₈
4 % Hongarije Goud	8 ³ / ₄	8 ³ / ₄	8 ³ / ₄	—
4 % Oostenr. Kronenrente	6 ³ / ₄	6 ¹ / ₁₆	6 ¹ / ₁₆	— ¹ / ₁₆
5 % Rusland 1906	14 ¹ / ₁₆	14	14	— ¹ / ₁₆
4 ¹ / ₂ % Iwongorod Domb... ..	12 ³ / ₄	12 ¹ / ₄	12 ¹ / ₄	— ¹ / ₂
4 % Rusland Cons. 1880	13 ¹ / ₁₆	12 ³ / ₄	13 ¹ / ₄	+ ³ / ₁₆
4 % Rusl. bij Hope & Co.	14 ¹ / ₁₆	14 ⁹ / ₁₆	15 ¹ / ₈	+ ³ / ₁₆
4 % Servië 1895	17	17 ¹ / ₈	17 ¹ / ₈	+ ¹ / ₈
4 ¹ / ₂ % China Goud 1898 ..	53 ³ / ₄	53 ³ / ₄	53 ³ / ₄	—
4 % Japan 1899	49 ¹ / ₂	49 ¹ / ₂	49 ¹ / ₂	—
4 % Argentinië Buitenl...	50 ¹ / ₈	50 ¹ / ₈	50 ¹ / ₈	—
5 % Brazilië 1895	52 ¹ / ₄	52 ¹ / ₄	52 ¹ / ₄	— ¹ / ₈
5 % „ 1913	53 ¹ / ₂	53 ¹ / ₂	—	—

Van de locale afdelingen heeft vooral de *rubbermarkt* sterk de aandacht getrokken. De prijs van het ruwe product te Londen toont een voortdurende verbetering aan; hand aan hand hiermede gaat een hernieuwde kooplust voor de aan onze beurs genoteerde waarden. De meeste soorten verlaten dan ook de berichtperiode op een aanmerkelijk verhoogd peil.

Het is overigens toch tekenend te zien, hoe onze beurs een afwijkende houding van de groote internationale centra heeft aangenomen. Over het algemeen was men hier te lande optimistisch gestemd ten opzichte van de naaste toekomst. Zoo konden de berichten omtrent moeilijkheden tusschen de suikerproducenten en den Bond van Europeesche geëmployeerden slechts voorbijgaand eenigen indruk op de *suikermarkt* maken. Gedurende enkele dagen was de tendens eenigermate gedrukt, doch al spoedig werd deze overwonnen en verkreeg een rustige beschouwing der feiten de overhand. Langzamerhand kwamen dan ook meer koopers in de markt en hoewel niet kan worden gezegd, dat zich een zeer levendige stemming ontwikkelde en dat de omzettingen groote verhoudingen hebben aangenomen, kan toch aan het einde der berichtweek een tendens van groot vertrouwen worden geregistreerd.

	6 Juli	9 Juli	12 Juli	Rijzing of daling.
Amsterdamsche Bank	180 ³ / ₄	180 ³ / ₄	180 ³ / ₄	— ¹ / ₈
Ned. Handel-Mij. cert. v. aand.	234 ³ / ₄	238 ¹ / ₂	238 ³ / ₄	+ 4
Rotterd. Bankvereniging ..	135	136	137	+ 2
Amst. Superfosfaatfabriek. .	137 ¹ / ₂	136 ¹ / ₄	136 ¹ / ₄	— ¹ / ₄
Van Berkel's Patent	131	131 ¹ / ₂	131 ¹ / ₂	+ ¹ / ₂
Insulinde Oliefabriek	206	202 ¹ / ₂	201 ¹ / ₂	— 4 ¹ / ₂
Jurgens' Ver. Fabr. pr. aand.	101	101	101	—
Ned. Scheepsbouw-Mij	127	127	128 ¹ / ₂	+ ¹ / ₂
Philips' Gloeilampenfabriek	819 ¹ / ₂	830	830	+ 10 ¹ / ₂
R. S. Stokvis & Zonen	585	598	598	+ 13
Vereenigde Blikfabrieken ..	144 ³ / ₄	140 ³ / ₄	139 ³ / ₄	— 5
Compania Mercantil Argent.	293	302	302	+ 9
Cultuur-Mij. d. Vorstenland.	386 ¹ / ₄	403	397 ¹ / ₄	+ 11
Handelsver. Amsterdam ..	808 ¹ / ₂	840	840 ¹ / ₂	+ 32
Holl. Transatl. Handelsver.	100 ¹ / ₄	99 ¹ / ₂	99 ¹ / ₂	— ³ / ₄
Linde Teves & Stokvis	195	203	200 ¹ / ₂	+ 5 ¹ / ₂
Van Nierop & Co's Handel-Mij.	189 ³ / ₄	188	187 ¹ / ₂	— 2 ¹ / ₄
Tels & Co's Handel-Mij	151	153	154	+ 3
Cecons. Holl. Petroleum-Mij.	280 ¹ / ₄	296	293	+ 12 ³ / ₄
Kon. Petroleum-Mij.	675	672	674	— 1
Orion Petroleum-Mij.	85 ¹ / ₂	87 ¹ / ₄	86	+ ¹ / ₂
Steaau Romana Petr.-Mij. .	159 ³ / ₄	159 ³ / ₄	159 ³ / ₄	—
Amsterdam-Rubber-Mij.	242	253	235	— 7*
Nederl.-Rubber-Mij.	129	130 ¹ / ₂	130 ¹ / ₂	+ ¹ / ₂
Oost-Java-Rubber-Mij.	400	411	410	+ 10
Deli-Maatschappij	530 ¹ / ₂	534	535	+ 4 ¹ / ₂
Médan-Tabak-Maatschappij.	323 ¹ / ₂	328 ¹ / ₄	328 ¹ / ₄	+ 4 ³ / ₄
Senembah-Maatschappij	556 ¹ / ₂	556 ¹ / ₂	563 ¹ / ₂	+ 7

* ex. 20 %.

Zelfs de *scheepvaartmarkt* heeft hiervan kunnen profiteren. Na de apathische houding van enkele weken geleden, heeft de belangstelling zich nu toch eenigszins op onze reederij-waarden gericht, voornamelijk als gevolg van het voorstel, ingediend door een groep aandeelhouders ter jaarvergadering van de Java-China-Japan Lijn, om het dividend alsnog met 10 pCt. boven het door de directie voorgestelde, te verhoogen. Het is de vraag of aan dit verzoek gevolg zal worden gegeven, doch middelerwijl is de aandacht opnieuw op de groote inkomsten van de scheepvaart-maatschappijen en op de innerlijke mérites van de betreffende waarden gevallen.

	6 Juli	9 Juli	12 Juli	Rijzing of daling.
Holland-Amerika-Lijn	389	391	399 ^{3/4}	+ 10 ^{3/4}
" " " „gem.eig.	380	394 ^{3/4}	390	+ 10
Holland-Gulf-Stoomv.-Mij. .	205	230	235	+ 30
Holl. Alg. Atl. Stoomv.-Mij.	151 ^{1/4}	151 ^{1/4}	151 ^{1/4}	
Hollandsche Stoomboot-Mij.	187	183 ^{3/4}	183 ^{3/4}	- 3 ^{1/4}
Java-China-Japan-Lijn	300	305	304	+ 4
Kon. Hollandsche Lloyd . . .	164	167	167 ^{3/4}	+ 3 ^{3/4}
Kon. Ned. Stoomb.-Mij. . . .	207	213 ^{1/2}	210	+ 3
Kon. Paketvaart Mij.	215 ^{1/4}	223 ^{1/2}	225	+ 9 ^{3/4}
Maatschappij Zeevaart	273	273	273	
Nederl. Scheepvaart-Unie. . .	273	277 ^{1/2}	278 ^{1/4}	+ 5 ^{1/4}
Nievelt Goudriaan	525	528	528	+ 3
Rotterdamsche Lloyd.	251 ^{1/2}	253	250 ^{1/2}	- 1
Stoomv.-Mij. „Hillegersberg”	283	263	263	
" " „Nederland”	293 ^{1/2}	298 ^{3/4}	296 ^{1/2}	+ 3
" " „Noordzee”	119 ^{1/2}	116	117	- 2 ^{1/2}
" " „Oostzee”	255	255	249 ^{3/4}	- 5 ^{1/4}

Ook de *tabaksmarkt* is levendig van aard gebleven. De fusie-geruchten voornamelijk ten opzichte van de Deli-Batavia, circuleeren nog voortdurend; de algemeene opinie is, dat, ondanks de officieele démenti's toch wel sprake is van een samensmelting in de eene of de andere richting. Men knoopt hieraan beschouwingen vast omtrent hogere inkomsten en lagere kosten voor de betrokken ondernemingen en beschouwt op deze wijze de aandeelen in het licht van groote toekomstige winsten.

De *petroleumafdeeling* is feitelijk het rustigst geweest van alle markten aan onze beurs. In aandeelen Geconsolideerde en Orion gaat zeer weinig meer om; daarentegen zijn aandeelen Koninklijke Petroleum Maatschappij eenigszins naar voren gekomen na de détacheering van het slotdividend. Ook hebben de verkooporders voor Fransche rekening een einde genomen, nu de Fransche Franc niet meer een voortdurend stijgende richting heeft gevolgd.

De *Amerikaansche afdeeling* heeft, in verband met de koersbeweging te Wallstreet, zeer sterk de aandacht getrokken. Ook hier waren het voornamelijk de lichtere spoorwegshares, die van de gunst van het publiek konden genieten en derhalve verhoudingsgewijze aanmerkelijke koerswinsten

konden boeken. Doch ook industrieele waarden werden gezocht en zagen hun koerspeil verhoogd.

	6 Juli	9 Juli	12 Juli	Rijzing of daling.
American Car & Foundry . .	156 ^{13/16}	162	159	+ 2 ^{3/16}
Anaconda Copper	128	130 ^{1/2}	130 ^{13/16}	+ 2 ^{13/16}
Un. States Steel Corp.	107 ^{1/2}	109 ^{3/4}	108 ^{1/4}	+ 1/4
Atchison Topeka	89 ^{1/3}	89 ^{13/16}	91	+ 7/8
Southern Pacific	104 ^{3/4}	105	105 ^{1/8}	+ 3/8
Union Pacific	129	129	130	+ 1
Int. Merc. Marine orig. Com.	37 ^{1/8}	38 ^{5/8}	38 ^{1/4}	+ 1 ^{1/8}
" " " " „ prefs.	102 ^{3/4}	107 ^{7/8}	107 ^{7/8}	+ 5 ^{1/8}

De *prolongatiemarkt* bleef stroef; geld noteerde doorlopend 5^{1/2} pCt.

GOEDERENHANDEL

GRANEN.

13 Juli 1920.

Gedurende de twee weken, die sedert ons vorig bericht verlopen zijn, hebben de graanprijzen groote schommelingen ondergaan. Voor broodgraan geldt dat echter voor de allerlaatste dagen. Tot de laatste dagen der vorige week waren in Noord-Amerika zoowel voor tarwe als voor rogge de prijzen vrij stabiel. Wel viel eenige verhooging te constateeren voor spoedig beschikbare partijen, vooral wat rogge aangaat, doch de oorzaak daarvan lag voornamelijk in het nog steeds zeer gebrekkige binnenlandsche transport. Bovendien kwam vrachtdaling in het voordeel van de Europeesche koopers. Maar niettegenstaande de bezwaren, die de aanvoer naar de kust ondervond, waren verschepingen uit Noord-Amerika zoowel van tarwe als van rogge van flinken omvang. Geregeld werden ook weder nieuwe zaken naar Europa gedaan voor verlading vooral per Juli/Augustus, terwijl in rogge met een belangrijk deport vele zaken voor September/October tot stand kwamen. Vooral ook Duitschland was dagelijks als koper aan de markt en een groot gedeelte dier zaken werden aan de Nederlandsche markt afgesloten. Ten opzichte der vooruitzichten van de voorziening van Europa met broodgraan viel weinig nieuws voor. Berichten uit de Vereenigde Staten over den gedeeltelijk reeds begonnen oogst van wintertarwe blijven bevestigend, dat in de laatste maanden belangrijke verbeteringen zijn ingetreden, terwijl ook over de zomertarwe gunstig werd gerapporteerd. Ditzelfde gold voor rogge en ook uit Canada hoorde men slechts goeds over de nieuwe tarwe. Berekeningen over de vermoedelijke opbrengst in Noord-Amerika leidden telkens tot de gevolgtrekking, dat er weliswaar niet zooveel tarwe zal zijn als het vorige jaar, doch dat het overschot voor export toch zeer belangrijk kon worden geacht. Daarbij werd uitgegaan van de veronderstelling, dat de zomertarwe zich verder normaal zal blij-

Noteeringen.

Data	Chicago			Buenos Ayres		
	Tarwe New York	Maïs Juli	Haver Juli	Tarwe Juli	Maïs Juli	Lijnzaad Juli
10 Juli '20	310	161	97 ^{3/4}	25, - ⁴⁾	9,55 ⁴⁾	25,70 ⁴⁾
3 „ '20	309 ³⁾	163	96	24,30	9,55	24,40
10 Juli '19	226	195	75 ^{1/4}	15, - ⁴⁾	8,90 ⁴⁾	39,50 ⁴⁾
10 Juli '18	226	154 ^{1/2}	74 ^{1/4}	12,30 ⁴⁾	5,75 ⁴⁾	24,65 ⁴⁾
10 Juli '17	203 ^{1/2}	157 ^{1/4} 5)	66 ^{1/2}	18,70	12,50	22,50
20 Juli '14	82 ¹⁾	56 ^{3/8} 1)	36 ^{1/2} 1)	9,40 ³⁾	5,38 ³⁾	13,70 ³⁾

1) per Dec. 2) per Sept. 3) per 2 Juli. 4) per Aug. 5) per Sept.

Locoprijzen te Rotterdam/Amsterdam.

Soorten.	12 Juli 1920	5 Juli 1920	12 Juli 1919
Tarwe * 1)	37,50	41, -	-
Rogge (No. 2 Western) 1)	37,50	32,50	-
Maïs (La Plata) 2)	368, -	395, -	492, -
Gerst (48 lb. feeding) . . . 2)	460, -	475, -	484, -
Haver (38 lb. white cl.) . . . 4)	23,25	23,50	25,75
Lijnkoeken (Noord-Amerika van La Plata-zaad) 3)	215, -	212,50	350, -
Lijnzaad (La Plata) 4)	745, -	725, -	1250, -

1) p. 100 K.G. 2) p. 2000 K.G. 3) p. 1000 K.G. 4) per 1960 K.G. *) Hard/Red Winter nr. 2.

AANVOEREN in tons van 1000 K.G.

Artikelen.	Rotterdam			Amsterdam			Totaal	
	5-10 Juli 1920	Sedert 1 Jan. 1920	Overeenk. tijdvak 1919	5-10 Juli 1920	Sedert 1 Jan. 1920	Overeenk. tijdvak 1919	1920	1919
Tarwe	5.325	262.774	241.908	7.978	89.146	23.965	351.920	265.873
Rogge	2.149	24.966	48.455	135	135	14.705	25.101	63.160
Boekweit	-	2.825	2.825	-	-	-	2.825	2.825
Maïs	14.875	154.357	27.018	1.637	23.996	1.968	178.353	28.986
Gerst	948	15.400	98.942	-	320	35.865	15.720	134.807
Haver	700	19.349	137.900	-	-	7.333	19.394	145.233
Lijnzaad	102	21.528	12.174	4.364	6.988	12.919	28.516	25.093
Lijnkoek	533	23.594	22.789	-	1.406	200	25.000	22.989
Tarwemeel	595	9.979	180.585	-	-	37.435	9.979	218.020
Andere meelsoorten	32	4.324	136.454	-	100	10.573	4.424	147.027

ven ontwikkelen. De kans, dat die verwachting verwezenlijkt zal worden, is echter juist de laatste dagen eenigszins onzeker geworden. Er komen namelijk berichten van overmatigen regenval en „red” en „black rust” in het Noord-Westen, het gebied der zomertarwe. Het valt niet te beoordeelen, hoe ernstig deze berichten zijn. In dezen tijd van het jaar komen bijna altijd „crop scares” voor en dikwijls blijken deze later sterk overdreven te zijn geweest. Een feit is echter, dat zoowel rogge als tarwe in Amerika sedert Vrijdag sterk in prijs zijn gestegen, waartoe ook de droogte in Argentinië heeft bijgedragen. Gisteren waren de noteeringen voor loco tarwe te New York en voor rogge per Juli en September te Chicago 9 à 11 c. per bushel hooger dan in de laatste dagen der vorige week. Het geeft echter te denken, dat de noteering voor loco tarwe te Chicago slechts zeer weinig gestegen is, waaruit men de gevolgtrekking zou kunnen maken, dat althans voor tarwe de groote verhooging mede het gevolg is van het gebrekkige spoorwegvervoer. Juist in de laatste dagen was op dit gebied de toestand weder erger geworden. Aanbod van tarwe en rogge van de Amerikaansche exportmarkten is nu zeer gering en de laatste dagen staan de zaken naar Europa vrijwel geheel stil.

De markt voor voedergranen heeft zich den laatsten tijd anders bewogen dan voor broodgraan. Eene zeer sterke prijsdaling heeft plaats gehad, vooral in maïs als gevolg van belangrijk lagere zeevrachten van Argentinië, samenvallende met eene daling aldaar van den maïsprijs van circa Peso 1.40 per 100 K.G. Veelal werd verwacht, dat de vermindering van den tarwe-export vermeerderde verschepingsvraag voor maïs zou veroorzaken, die dit artikel op prijs zou houden. De tarwe-uitvoeren zijn echter ondanks het extra uitvoerrecht zeer groot gebleven. Ook in de afgelopen week was dit weder het geval. Bovendien waren ook de maïsverscheppingen zeer belangrijk, doch desondanks daalde telkens de maïsprijs. Zeker zal daartoe de geringe Europeesche vraag hebben meegewerkt, die niet voldoende was om de groote verschepingen op te nemen en de voorraden in Engeland te doen verminderen. Daar was het vooral de groote hooioogst, die verbetering van den kooplust van maïs tegenhield. Ook in België en Nederland werd zeer weinig gekocht in afwachting van de wegens vrachtdaling lagere prijzen, waarvoor eenigszins verder verwijderde posities te hoog waren. Vooral in Engeland was die prijsverlaging zeer groot en weder kwamen eenige zaken voor verscheping uit Engelsche havens naar Nederland tot stand. In het einde der vorige week maakte de Argentijnsche regeering bekend, dat zij nog slechts voor 500.000 tons tarwe den export zou toestaan. Het schijnt dus thans ernst te worden met de vermindering van de Argentijnsche tarwe-verscheppingen en eene sterke verhooging van den maïsprijs is daarop gevolgd. Tegelijkertijd verbeterde ook de stemming voor maïs in Europa. Sterke regenval in Engeland heeft daar de vooruitzichten voor den hooioogst vermindert en ook aan anderé gewassen geen goed gedaan en plotseling is daar de vraag naar maïs belangrijk verbeterd. Eene zelfde verbetering is in België en Nederland ingetreden en ook in Scandinavië toont men meer belangstelling. Eindelijk schijnt ook de vrachtenmarkt eene iets betere stem te vertoonen en het resultaat is, dat algemeen de maïsprijzen weder flink zijn gestegen met goede vraag op het hoogere niveau. Ook in de Vereenigde Staten, waar maïs belangrijk in prijs was gedaald, is eenig herstel ingetreden. De verschepingen van maïs uit Argentinië blijven zeer groot en er mag worden verwacht, dat wegens de zeer groote voorraden, die daar beschikbaar zijn, en in verband met den verminderden tarwe-export, nog geruimen tijd groote hoeveelheden maïs naar Europa zullen worden verscheept.

De andere voedergranen hebben zich op dezelfde wijze bewogen als maïs en ook daarvoor is in de laatste dagen de stemming beter.

Lijnzaad heeft wel van alle artikelen de grootste prijsfluctuaties vetoond, vooral wat de Argentijnsche markt betreft. Na eene prijsdaling in het begin der maand van meer dan Pesos 2 per 100 K.G. was op 10 dezer deze prijsdaling reeds meer dan ingehaald. Van groote betekenis daarbij is de invloed der nog steeds in Argentinië voortdurende droogte, waarvan schade wordt verwacht voor de nieuwe oogsten van lijnzaad, haver en tarwe. Gebrek aan vraag in Europa en belangrijke verschepingen uit Britsch Indië naar Engeland hadden de verlaging in de hand gewerkt, doch de droogte en de verwachting van hoogere prijzen bij operateurs in de termijnmarkten in Argentinië hebben dadelijk daarop prijsverhooging veroorzaakt. In Europa volgen de prijzen slechts langzaam en de handel was tot de hoogere prijzen nog slechts van geringen omvang. Gisteren is in Ar-

gentinië weder eene daling ingetreden van bijna Peso 1 per 100 K.G., waaruit men misschien de gevolgtrekking mag maken, dat intusschen regen gevallen is.

Nederland. De maïsmarkt in Nederland heeft de bewegingen gevolgd, die in bovenstaand overzicht zijn aangegeven. Voor zeer lage prijzen kwamen vrij geregeld zaken tot stand in Argentijnsche maïs van den nieuwen oogst, in ladende booten en op aflading, terwijl ook oude maïs verscheidene guldens goedkooper telkens weder koopers vond. Voor aangekomen en stoomende partijen tot hoogere prijzen bestond weinig kooplust, zoolang voor zooveel lagere prijzen verder verwijderde maïs te krijgen was. Met de algemeene verbetering der stemming voor maïs is hierin echter verandering gekomen en gisteren waren men flink omzet voor spoedige posities betere prijzen verkrijgbaar. In de meeste andere granen en voederartikelen gaat echter nog steeds weinig om. In broodgraan kwamen den laatsten tijd weder geregeld zaken naar Duitschland tot stand, die echter sedert de Amerikaansche prijsverhoging van de laatste dagen der vorige week bijna geheel hebben opgehouden. In Nederland zelf wordt nog slechts weinig tarwe en rogge gekocht, doch men schijnt te mogen verwachten, dat binnenkort ook voor Nederlandsch gebruik weder tarwe door den handel zal worden aangevoerd. Daarnaast zet echter de Nederlandsche regeering hare inkoop van tarwe in Noord-Amerika voort.

In lijnzaad was den laatsten tijd de omzet gering. In stoomende partijen kwamen nu en dan zaken tot stand, doch op aflading zijn slechts zeer enkele contracten afgesloten. De laagste prijs, waartoe de vorige week zaken werden gedaan was f 680 voor eene enkele stoomende partij en f 675 voor Juli/Augustus. Intusschen echter heeft de sterke prijsverhoging in Argentinië ook hier doorgewerkt en gisteren werd weder f 745 betaald.

KATOEN.

Noteeringen voor Loco-Katoen. (Middling Uplands).

	12 Juli '20	6 Juli '20	28 Juni '20	12 Juli '19	12 Juli '18
New York voor Middling ..	40,50 c	40,— c	38,75 c	36,— c	32,80 c
New Orleans voor Middling	39,— c	39,50 c	39,75 c	34,25 c	30,25 c
Liverpool voor Middling	26,54 d	26,55 d	27,62 d	21,58 d ¹⁾	22,67 d

¹⁾ Noteering van 11 Juli 1919.

Ontvangsten in, en uitvoeren van Amerikaansche havens. (In duizendtallen balen.)

	1 Aug. '19 tot 9 Juli '20	Overeenkomstige perioden	
		1918—1919	1917—1918
Ontvangsten Gulf-Havens..	4187	3858	3456
„ Atlant. Havens	2984	2522	2750
Uitvoer naar Gr. Britannië	3019	2460	2093
„ „ t Vasteland.	3199	2726	1820
„ „ Japan etc...			

Vorraden in duizendtallen	9 Juli '20	11 Juli '19	11 Juli '18
Amerik. havens.....	873	1222	1071
Binnenland.....	904	946	751
New York	?	91	130
New Orleans	?	377	360
Liverpool	?	590	257

Marktbericht van de Heersn Sir Jacob Behrens & Sons, Manchester, d.d. 30 Juni 1920.

Tengevolge van bijzondere vraag voor den Juli-termijn, is deze in Liverpool sedert ons laatste rapport ca. 40 punten gestegen. Prijzen voor nieuwen oogst zijn echter niet hooger, vooral door het gunstige weer, tengevolge waarvan vele blanco-verkopen plaats vonden. Egyptische katoen is eerst 3 d. per lb. gedaald, doch nu vrij vast, terwijl de oogstberichten uit Egypte gunstig blijven.

In de vraag naar katoenen garens is nog geen verbetering gekomen. Binnenlandsche koopers zijn zeer terughoudend en de meeste spinners verkopen slechts zeer kleine hoeveelheden. Bovendien is de vraag naar leeg manden van de spinnerijen zeer dringend, zoodat men wel moet aannemen, dat spinners voorraden beginnen te krijgen.

Ook de vraag naar ringgarens is minder en prijzen daarvan zijn gedaald, hoewel het moeilijk is nauwkeurige noteringen te verkrijgen. De exporthandel staat vrijwel geheel stil en teert nog op de oude contracten. Egyptische garens zijn iets vaster, doch ook daarin gaat slechts heel weinig om.

In manufacturen is de vraag nog steeds niet beter en de markt blijft zeer kalm. Indië heeft wel katoenen goederen noodig, maar nog geen moed om te kopen. De toestand in China is zeer ongunstig, ook al door de groote fluctuaties in de wisselkoersen. Over het algemeen zijn de voorraden op de overzeesche markten zeer gering, zoodat men in Manchester wel spoedig meer vraag verwacht. Daartegenover staat echter, dat prijzen van manufacturen thans een dergelijk niveau hebben bereikt, dat koopers huiverig zijn om meer te kopen dan absoluut noodig is.

	23 Juni	30 Juni		23 Juni	30 Juni
Liverpoolnoteringen.			T.T. op Indië	1/10 1/2	1/9
F.G.F. Sakellarides	66,00	62,50	T.T. op Hongkong	3/8	3/8 1/2
G.F. No. 1 Oomra	14,00	13,25	T.T. op Shanghai	5/1 1/4	5/2 1/4

SUIKER.

Het regenachtige weder in het begin van deze maand was zeer gewenscht voor de Europeesche bietsuikercultuur. De Engelsche Board of Trade Statistiek over Juni luidt:

	Juni 1920	Juni 1919	Jan./Juni 1920	Jan./Juni 1919
	ton	ton	ton	ton
Import rietsuiker ..	119.124	151.218	707.167	642.310
„ biet „ ..	—	—	—	1
„ geraffineerd.	7.698	50.771	99.271	218.561
Totaal	126.822	201.989	806.438	860.872
Voorraad in entrepot	404.000	380.950	—	—
„ raffinaderijen	30.550	20.400	—	—
Opbrengst „	84.398	64.690	385.762	404.185
Tot. binnenl. verbruik	103.127	141.925	629.110	760.258
Totale export	2.343	1.386	4.346	7.271

De Suikermarkten waren verleden week in het algemeen kalm gestemd en er ging weinig om. De prijsfluctuaties waren zeer gering.

De Amerikaanse noteering voor spot centrifugals liep in het begin der week van 18,31 tot 18,56, welke prijs gehandhaafd bleef. Suiker op termijn noteerde te New York Sept. 17,94; Oct. 17,72; en December 16,20.

Na korten tijd iets vaster gestemd te zijn, is de Java-markt voor ready suiker thans wat flauwer, en vonden herverkopen van Superieur plaats tot f 56 1/2 eerste kosten. Uit oogst 1921 kwamen geen verdere afdoeningen tot stand. De plaats gehad hebbende eerste transacties mogen wel als voorbarig worden beschouwd, aangezien Cubasuiker uit den volgenden oogst, Jan./Maart-levering, tot een f 10 lageren prijs aangeboden wordt.

De laatste Cuba-statistiek luidt:

	1920	1919	1918	1917
Weekontvangst tot 3 Juli	36.000	45.589	38.631	tons
Totaal sedert 1 Dec. 1919	3.214.000	3.287.599	2.922.175	„
Werkende fabrieken	13	21	21	„
Weekexport. 26 Juni-3 Juli	86.000	68.675	103.448	„
Totaal sedert 1 Jan. 1920	2.637.110	2.208.866	2.018.038	„
Exp. U. K. 1 Jan.-29 Mei	464.031	326.246	289.445	„
„ Frankr. „ „	52.747	26.517	7.400	„
Tot. voorraad op 3 Juli ..	540.000	1.135.231	839.685	„

NOTEERINGEN.

Data	Amsterdam per loopende maand	Londen				New York 96 pCt. Granulated
		Tates Cubes No. 1	White Java f.o.b. per		Amer. Granulated c.f. Mei	
			Julij/Aug.	Sept./Oct.		
7 Juli '20	f —	Sh. 116/-	Sh. 97/6	Sh. 96/-	—	\$ cts. 18,56
30 Juni '20	„ —	116/-	100/-	95/-	—	18,31
7 Juli '19	„ —	64/9	50/-	—	50/-	7,28
7 Juli '18	„ —	64/9	12/9	12/6	—	5,92
21 Juli '14	„ 11 1/2 cts	18/-	—	—	—	3,26

COPRA.

De markt was deze week weer veel kalmer gestemd.

Java f.m.s. loco..... f 50 1/2
Mixed „ „ „ „ 48 1/2

12 Juli 1920.

KOFFIE.

(Mededeeling van de Makelaars G. Duuring & Zoon, Kolff & Witkamp en Leonard Jacobson & Zonen).

Noteeringen en voorraden.

Data	Rio		Santos		Wisselkoers
	Voorraad	Prijs No. 7	Voorraad	Prijs No. 4	
10 Juli 1920	347.000	10.350	1.429.000	12.200	14 1/2
3 „ 1920	295.000	10.350	1.658.000	11.800	14 1/2
26 Juni 1920	295.000	9.800	1.615.000	11.800	14 1/2 1/2
10 Juli 1919	428.000	16.875	1.936.000	19.600	14 3/8

Ontvangsten.

Data	Rio		Santos	
	Afgelopen week	Sedert 1 Juli	Afgelopen week	Sedert 1 Juli
10 Juli 1920	44.000	82.000	120.000	164.000
10 Juli 1919	40.000	64.000	75.000	102.000

1) Niet genoteerd.

THEE.

(Opgave van den makelaar J. van Eck.)

Bericht van den afloop Theeveiling.

Aangeslagen in veiling:

14814 32/2 en 60/4 kn. Java thee, directe aanvoer,
420 „ „ „ navel, dir. aanv.
39 „ „ Britsch-Indische thee

Totaal 15273 32/2 en 50/4 kn. thee.

Aanbod 1 Januari j.l. tot heden idem 1919
(7 veilingen): (7 veilingen):
111687 kn. Java thee 70776 kn. Java thee
7232 „ Sumatra thee 95 „ Sumatra thee

Totaal.. 118919 kn. thee. 70871 kn. thee.

De taxatie was opgemaakt op basis afloop vorige veiling. De veiling werd geopend met een prima thee, welke flink werd ingezet en ruim boven taxatie betaald. In het begin was de stemming voor de goede theeën vrij vast, zakte later iets in en sloot vrij flauw. Voor ordinair was zeer weinig vraag, voor Dust en Fannings geen vraag en werden van die kwaliteiten belangrijke kwantums opgehouden. In tegenstelling met de voorgaande veiling, waar alle goede theeën grif koopers vonden, bleven thans ook verschillende nummers goede tot prima kwaliteit onafgedaan.

De volgende veiling zal plaats hebben op Donderdag 29 Juli e.k., aan te bieden kwantum wordt nader bekend gemaakt.

8 Juli 1920.

HUIDEN.

Bericht van de firma Grisar & Co.

Van alle zijden meldt men eenige herleving van de zaken, die van dag tot dag toeneemt. Men bericht, dat de Vereenigde Staten aan de Rio de la Plata hebben gekocht:

5000 Ossen Frigorifico British & Argentine Meat Cy. Campana.
6000 „ „ Las Palmas.
0000 „ „ Swift Montevideo.
8000 „ „ Swift de la Plata.
50000 „ „ Armour.
2000 koeien „ La Blanca.
1300 „ „ Las Palmas.
1300 „ „ British & Argentine Meat Cy. Campana.

tegen prijzen, varieerende van 61 tot 65 dollars.

Er hebben hier eenige transacties plaats gevonden, dank zij de tamelijk groote concessies, door de verkoopers gedaan. Goede gezouten huiden trekken speciaal de aandacht.

De prijzen van inlandsche huiden gaan eveneens de hoogte in. Liverpool meldde een verhooging voor zware ossen van 3/4 d.; Stuttgart gaf een verhooging van 20 tot 30 pCt. te zien en Hamburg van 10 tot 15 pCt.

Wij gelooven te kunnen zeggen, zonder al te optimistisch te schijnen, dat de prijzen het laagste standpunt hebben bereikt en dat de prijzen zullen verhoogd worden, naarmate de vraag zal aanhouden.

Kalfsvellen trekken nog steeds weinig aandacht.

Looistoffen: voornamelijk in quebracho komen zaken tot bevredigende prijzen tot stand, hoofdzakelijk voor Duitschland.

10 Juli 1920.

VERKEERSWEZEN.

SCHEEPVAART.

GRAAN.

Data	Petrograd Londen/R'dam	Odessa Rotterdam	Atl. Kust Ver. Staten		San Lorenzo	
			Rotterdam	Bristol Kanaal	Rotterdam	Engeland
5/10 Juli 1920	—	—	—	10/-	—	72/6
28 J.3 Juli 1920	—	—	—	12/6	100/-	90/-
7/12 Juli 1919	—	—	f 90	8/6	260/-	250/-
8/13 Juli 1918	—	—	—	50/-	—	225/-
Juli 1914	11 d.	7/3	1/11¼	1/11¼	12/-	12/-

KOLEN.

Data	Cardiff				Oostk. Engeland	
	Bordeaux	Genua	Port Said	La Plata Rotter	Rotterdam	Gothenburg
5/10 Juli 1920	25/-	37/6	42/6	—	f 17,6	—
28 J.3 Juli 1920	27/6	40/-	47/6	37/6	„ 12,-	Kr. 55
7/12 Juli 1919	25/6	47/6	47/6	45/-	„ 10,-	„ 35
8/13 Juli 1918	69/-	101/3	200/-	120/-	—	„ 192
Juli 1914	fr. 7,-	7/-	7/3	14/6	3/2	4/-

1) Per ton stukgoed. 2) Voor Britsche schepen.

Graan Petrograd per quarter van 496 lbs. zwaar, Odessa per unit, Ver. Staten per quarter van 480 lbs. zwaar.
Overige noteringen per ton van 1015 K.G.

INKLARINGEN.

IJMUIDEN.

Landen van herkomst	Juni 1920		Juni 1919	
	Aantal schepen	N. R. T.	Aantal schepen	N. R. T.
Binnenl. havens.	17	13.391	12	11.852
Groot-Brittannië	50	21.586	36	21.529
Duitschland	42	27.606	1	4.759
Noorwegen	11	4.629	2	688
Zweden	43	22.280	4	3.493
Denemarken ..	4	2.996	1	38
Finland	28	11.892	2	1.535
België	3	1.153	—	—
Frankrijk	10	5.073	8	6.746
Spanje	5	3.686	6	4.864
Portugal	—	—	5	2.384
Italië	2	1.895	—	—
Oostenrijk-Hongarije, Griekenland	1	1.146	—	—
Levant	2	3.539	—	—
Senegal, Dakar ..	2	3.783	—	—
Ned. Oost-Indië ..	5	19.410	6	24.207
Australië	2	7.979	8	16.260
Vereen. Staten ..	3	7.497	—	—
Canada	2	4.389	—	—
Midden-Amerika	6	9.208	2	2.628
Ned. West-Indië	—	—	—	—
Ned. Antillen ..	6	15.677	—	—
Brazilië	—	—	4	10.327
Argentinië, Uruguay	—	—	2	4.395
Overige Zuid-Amerika	—	—	2	6.655
Totaal	244	188.815	101	122.850
Nationaliteit.				
Nederlandsche ..	113	117.981	72	82.874
Britsche	29	18.704	18	16.053
Duitsche	84	34.633	1	1.493
Noorsche	5	3.222	3	923
Belgische	1	1.779	—	—
Zweedsche	9	5.778	1	931
Vereenigde Stat.	3	6.718	6	20.576
Totaal	244	188.815	101	122.850

(Vereenigde Scheepsagenturen van Halverhout & Zwart en Zurmühlen & Co.)

NIEUWE WATERWEG.

Landen van herkomst	Juni 1920		Juni 1919	
	Aantal schepen	N. R. T.	Aantal schepen	N. R. T.
Binnenl. havens.	53	26.169	18	3.762
Groot-Brittannië	240	155.066	207	140.043
Duitschland	47	61.834	49	49.834
Noorwegen	6	4.903	6	3.226
Zweden	40	23.587	7	3.808
Denemarken	3	363	3	4.556
Rusland-Oostz.h.	—	—	2	2.609
Finland	3	1.416	—	—
België	23	23.639	8	4.361
Frankrijk	100	91.260	14	9.006
Spanje	36	58.365	—	—
Italië	4	6.457	—	—
And. Midd. Zeeh.	5	5.869	—	—
Senegal, Dakar ..	—	—	3	2.949
Over. Wk. Afrika	—	—	2	1.571
Zuid-Afrika	—	—	6	22.991
Voor-Indië	5	16.726	2	5.030
Achter-Indië ..	1	3.322	—	—
Ned. Oost-Indië ..	4	16.321	3	10.821
And. Aziat. hav.	3	14.664	1	5.993
Vereen. Staten ..	68	243.024	42	135.845
Canada	—	—	2	4.892
Nederl. W-Indië	—	—	—	—
Ned. Antillen ..	—	—	2	388
Brazilië	4	9.179	—	—
Argent. Uruguay	11	26.154	7	12.044
Peru	2	8.814	—	—
Totaal	658	792.222	384	423.729
Periode 1 Jan.—30 Juni	2491	3.007.078	2299	2.180.129
Nationaliteit.				
Nederlandsche ..	198	241.132	140	114.264
Britsche	178	189.222	129	118.764
Duitsche	86	30.115	38	23.764
Noorsche	52	54.875	18	25.664
Belgische	4	8.891	1	2492
Fransche	41	44.913	2	144
Zweedsche	11	10.581	3	1.485
Deensche	8	6.842	3	3.371
Vereen. Staten ..	37	122.378	47	127.668
Andere	43	83.273	3	6.113
Totaal	658	792.222	384	423.729

1) 1913, 5.662 schepen met 6.800.551 N. R. T.

(Dirkzwager's Scheepsagentuur Maassluis.)

DORDRECHT.

Landen van herkomst	Juni 1920		Juni 1919	
	Aantal schepen	N. R. T.	Aantal schepen	N. R. T.
Binnenl. havens.	3	429	—	—
Groot-Brittannië	2	317	2	806
Duitschland	1	268	2	626
België	3	588	—	—
Frankrijk	1	88	—	—
Totaal	10	1.690	4	1.432
Nationaliteit.				
Nederlandsche ..	4	531	1	756
Britsche	3	502	1	50
Duitsche	2	408	2	626
Belgische	1	249	—	—
Totaal	10	1.690	4	1.432

(Gerard Mauritz.)

DE TWENTSCHE BANK

AMSTERDAM - ROTTERDAM - 's-GRAVENHAGE - DORDRECHT - UTRECHT - ZAANDAM

Maandstaat op 30 Juni 1920

DEBET

Aandeelhouders nog te storten	f 1.784.700,—	
Deelneming in de firma's:		
B. W. BLIJDENSTEIN & Co., te Londen;		
B. W. BLIJDENSTEIN Jr., te Enschede;		
LEDEBOER & Co., te Almelo, f 7.503.125,—, waarvan in geld gestort	5.953.125,—	
Deelneming in bevriende Bankinstellingen f 6.217.374,42, waar- van in geld gestort	4.602.774,42	
		f 12.340.599,42
Fondsen van Aandeelhouders		
te Amsterdam, Rotterdam, 's-Gravenhage en Utrecht....		37.813.350,—
Fondsen door ons gedeponeed voor rekening van bevriende instellingen		6.104.600,—
Kassa, Wissels en Coupons		55.854.164,89
Nederlandsche Schatkistbiljetten en Schatkistpromessen		6.000.000,—
Daggeldleeningen		6.000.000,—
Saldo's bij Bankiers:		
beschikbaar voor eigen gebruik	f 5.779.362,71	
voor rekening van derden	42.258.271,36	
		48.037.634,07
Prolongatiën gegeven		13.783.960,—
Saldo te leveren en te ontvangen fondsen		1.340.541,40½
Eigen Fondsen en Syndicaten		5.191.993,05½
Credietvereniging	f 67.383.383,56½	
Af: loopende Promessen	12.700.000,—	
		54.683.383,56½
Voorschotten tegen Onderpand of Borgtocht en Saldo's Rek. Crt. f 78.454.834,51		
Af: loopende Promessen	5.943.000,—	
		72.511.834,51
Voorschotten op Consignatiën		3.763.063,80
Gebouwen en Safe-Deposit		3.567.446,65
		<u>327.052.571,36½</u>
Totaal	f 327.052.571,36½	

CREDIT

Kapitaal	f 34.427.000,—	
Reservefondsen	7.307.644,16	
Buitengewone Reserve	1.000.000,—	
Waarborgfonds Credietvereniging	4.946.197,50	
Reserve Credietvereniging	3.271.124,36	
		f 50.951.966,02
Aandeelhouders voor gedeponeede fondsen		
als waarborg voor 90 pCt. storting op aandelen B	f 1.784.700,—	
in Leen-Depôt	42.193.250,—	
		43.977.950,—
Zieken- en Pensioenfondsen	f 304.289,85½	
Reserve voor te verleen Pensioenen	822.922,59	
		1.127.212,44½
Deposito's		47.757.678,66
Prolongatie-Deposito's		6.016.126,01
Saldo's Rekeningen Courant	f 90.667.456,69½	
" " " voor gelden in het Buitenland ..	42.258.271,36½	
" " " Credietvereniging	4.911.585,06½	
		137.837.313,12
Beleeningen en Daggeld genomen		2.168.000,—
De Nederlandsche Bank en Kassiers		5.559.455,70
Te betalen Wissels		30.773.231,31
Diverse Rekeningen		883.638,10
		<u>327.052.571,36½</u>
Totaal	f 327.052.571,36½	

De N.V. Nederlandsche Huistelefoon-Maatschappij

ROTTERDAM

Telefoon 3600

AMSTERDAM

Telefoon N 5580

'S-GRAVENHAGE

Telefoon H 280, 300

LEEWARDEN

GRONINGEN

Telefoon 1555

ARNHEM

Telefoon 2723

levert uit voorraad TELEFOON-, SCHEL-, ELECTR. KLOK-INSTALLATIES, etc.,
in huur en koop.

Herstelt en onderhoudt onder garantie ook alle niet door haar uitgevoerde installaties.

PROSPECTUS GRATIS.

Naamlooze Vennootschap

Van der Eb & Dresselhuys' Scheepvaart-Maatschappij

gevestigd te Rotterdam.

Maatschappelijk Kapitaal f 6.000.000,-

waarvan volgestort f 2.505.000,-

UITGIFTE

van

f 2.495.000,- nom. Aandeelen

tot den koers van 130 %.

met recht van voorkeur voor Aandeelhouders.

De ondergeteekenden berichten, dat zij op

VRIJDAG 16 JULI A.S.

INSCHRIJVINGEN zullen aannemen op bovenbedoelde uitgifte,
op voorwaarden als vervat in het prospectus van heden, hetwelk
op aanvraag te hunne kantoren verkrijgbaar is.

MARX & Co's BANK, { Rotterdam.
's-Gravenhage.

NEDERLANDSCHE HANDEL-MAATSCHAPPIJ,
Agentschap Rotterdam.

KERKHOVEN & Co., Amsterdam.

10 Juli 1920.

KONINKLIJKE HOLLANDSCHE LLOYD

AMSTERDAM

Geregelde Passagiers- en
Vrachtdienst met nieuwe,
moderne post-stoomschepen

TUSSEN

AMSTERDAM

EN

ZUID-AMERIKA

VIA

BOULOGNE s/M., PLYMOUTH, CORUÑA,
LISSABON, LAS PALMAS, PERNAMBUCO,
BAHIA, RIO DE JANEIRO, SANTOS, MONTE-
VIDEO en BUENOS AIRES.

Accountantskantoor

James Polak

(Lid Ned. Inst. v. Accountants)

MAURITSWEG 13^B

ROTTERDAM.

PRACTISCH EFFECTENBOEK

Prijs f 1,25

Verkrijgbaar bij den Boekhandel en bij
NIJGH & VAN DITMAR'S UITG.-MIJ, R'DAM

HOLLANDSCHE STOOMBOOT MAATSCHAPPIJ

Telefoonnummers: AMSTERDAM—ROTTERDAM

Noord 1411, 1699, 3011, 7396, 8941, 9030, 9035.

Telegram-adres:

HOLLANDIABOOT AMSTERDAM.

Geregelde afvaarten { Londen en Hull iederen Dinsdag en Zaterdag.
van { Le Tréport (Parijs) en Schotland iederen Zaterdag.
Amsterdam naar: { Fowey, Bristol, Swansea, Liverpool en Belfast om de 14 dagen.

In samenwerking met de N.V. v/d. Eb en Dresselhuis' Stoomvaart Maatschappij te Rotterdam en
met de Nederlandsch Zuid-Afrikaansche Stoomvaart Maatschappij te Rotterdam:

1°. iedere 3 weken van Amsterdam, en Rotterdam naar **West-Afrikaansche havens** van **Dakar**
tot **Mossamedes**.

2°. iedere maand van Rotterdam naar **Zuid-Afrikaansche havens**.

Ruime Loodsen, Spoorwegaansluiting. Billijke vrachten. Afvaartkaarten worden desverlangd geregeld
toegezonden. De Stoomschepen vervoeren een beperkt aantal passagiers.